

SKAPA

En utredning om konstfostran för barn under skolåldern i
Borgå och Sibbo 2023

Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Fokus på konstfostran för barn under skolåldern.....	5
1.2	Utredningsarbetets material.....	5
2	Konst- och kulturfostran i Borgå stads organisation	6
2.1	Den grundläggande konstundervisningen i Borgå	6
2.2	Kulturläroplanen – Kulturstigen.....	7
2.2.1	Målsättning: kultur tillgänglig för alla	7
2.2.2	Organiserandet av kulturläroplanen.....	8
2.3	Mini-Kultis för barn under skolåldern	9
2.3.1	Utveckling av Mini-Kultis.....	10
2.3.2	Målsättning: att förtydliga verksamhet och kommunikation	10
3	Konst- och kulturutbildning i Sibbo kommuns organisation	11
3.1	Den grundläggande konstundervisningen i Sibbo	12
3.2	Sibbo kulturstig	12
3.3	Sibbo Hobari.....	13
4	Övriga aktörer på konstundervisningsfältet i Borgå och Sibbo	13
4.1	Konsthobbyer i den grundläggande utbildningen.....	15
4.2	Kulturhus och kulturcentral	16
4.2.1	Kulturhuset Grand och LillaLuckan i Borgå.....	16
4.2.2	Lilla Villan i Sibbo	16
5	Konstfostran i småbarnspedagogiken	17
5.1	Borgå lokala specificering	18
5.2	Sibbo lokala specificering	19
5.3	Musiklekskolor som en del av småbarns- pedagogiken	19
5.3.1	Musiklekisverksamheten i Borgå och Sibbo	20
5.4	Kultur på dagis.....	20
5.5	Klubbar inom småbarnspedagogik, familjecaféer och -parker	22
5.5.1	Öppen småbarnspedagogik i Sibbo.....	22

6	Andra aktuella konst- och kulturverksamheter för barn och ungdomar i Borgå och Sibbo.....	22
7	Föräldrarnas och hemmets roll som möjliggörare.....	23
7.1	Konstverksamhet som är öppen för alla	23
7.2	Utbudet av konstfostran kan öka stadens dragningskraft	24
8	Utredning och resultat	24
8.1	Språkgrupper.....	24
8.1.1	Åldersfördelning och språkgrupp inom de småbarns- pedagogiska grupperna	24
8.1.2	Undervisningsspråk bland anordnare av konstfostran	26
8.2	Kontakten mellan konstfostrare och småbarnspedagogiken	29
8.3	De olika konstformerna inom småbarns- pedagogiken	30
8.4	Utmaningar med att ordna konstfostran.....	32
8.5	Besök på konstinstitutioner.....	34
8.6	Barnens självständiga konstverksamhet.....	35
8.7	Att beakta barnets behov.....	37
8.8	Behovet av vidareutbildning.....	41
9	Utvecklingsbehov för konstundervisningen i Borgå och Sibbo	44
9.1	Målsättning för konstfostran: en hållbar struktur, tillgänglighet och jämlikhet.....	45
9.2	Åtgärder och målsättningar 2023–2025.....	46
10	Källor och annat material	52
11	Bilagor.....	55
	Bilaga 1 Statistik över den grundläggande konstundervisningen	55
	Bilaga 2 Kulturstigen, kulturfostran i den grund- läggande undervisningen läsåret 2023–2024, Borgå.....	56
	Bilaga 3 Mini-kultis 2023, Borgå.....	57
	Bilaga 4 Statistik över annan konstundervisning	59
	Bilaga 5 Kulturstigen, kulturfostran i den grundläggande undervisningen läsåret 2023–2024, Sibbo	62
	Bilaga 6 Avgiftsfri musikleisverksamhet i Borgå	63
	Bilaga 7 Exempel på kulturaktivitet för barn och unga i Borgå och Sibbo 2023.....	64
	Bilagor 8 och 9 Enkäten	68

Sammanfattning

Borgå och Sibbo verkställde under år 2023 kartläggningsfasen för SKAPA-projektet, ett mellan-kommunalt uppdrag för att utveckla konstfostran för barn och ungdomar. Uppdraget omfattade en bedömning av det nuvarande läget för konst- och kulturfostran för barn och ungdomar och en kartläggning av utvecklingsbehov. Under förberedelsefasen granskades bland annat kommunernas kulturläroplaner, hur de förverkligas och vad som bör utvecklas, samt anordnandet av den grundläggande konstundervisningen. Utöver dessa, utreddes läget för konst- och kulturfostran inom fri bildning och hur man kan utveckla och hitta nya former för övrig konst- och kulturverksamhet för barn och ungdomar som genomförs i kommunerna.

Inom ramen för SKAPA-projektet i Borgå och Sibbo granskades särskilt konstfostran för barn under skolåldern, både inom småbarnspedagogik och i den för alla öppna verksamheten. Denna målgrupp valdes med avsikten att kartlägga den bas som finns som grund för all fortsatt konstundervisning under årskurserna i grundskolan och senare studier. Genom småbarnspedagogiska verksamheten och förskoleundervisningen är det dessutom möjligt att extensivt nå barn som tillhör andra språkgrupper och kulturella bakgrunder. Genom den öppna verksamheten som ordnas av kommuner eller andra aktörer kan man därtill nå de barn som vårdas i hemmen.

Under projektets gång sammanfattades en översikt av kommunernas tidigare statistik och rapporter om konst- och kulturfostran. Samtidigt granskades forskning och verksamhet inom detta fält från andra delar av Finland. Projektets forskningsmetod innefattade enkäter och intervjuer. Inom ramen för projektet utformades ett frågeformulär för daghemspersonalen i Borgå och Sibbo och ett annat för konstpedagoger på läroanstalter inom konst. Den andra enkäten samlade även in svar av andra kulturaktörer, såsom museilektorer, personal på kulturhus och bland annat av konstpedagoger som arbetar som egenföretagare.

Både enkäterna och intervjuerna kartlade i synnerhet de faktorer som bidrar till konstundervisningens mångsidighet, kvalitet och tillgänglighet. Dessutom kartlades konstundervisningsutbudet för andra språkgrupper och för barn som har behov av stöd i konstverksamhet. Både personal inom småbarnspedagogik och konstfostrare ombads lägga fram förslag om utveckling av verksamheten. Resultaten presenteras i kapitel 8 (Utredning och resultat).

Centrala utvecklingsbehov baserade på resultaten av utredningen:

- Fördjupandet av samarbetet mellan småbarnspedagogik och konstfostrare (läroanstalter för konst) samt gemensam planering av verksamhet som tar i beaktande båda aktörernas behov.
- Möjligheten att periodvis förverkliga olika konstformer i småbarnspedagogiken, skapandet av en s.k. Konstkarusell. I verksamheten ingår samarbete mellan personal och konstfostrare, samt fortbildning.
- Fortutbildning för både daghemspersonal och konstfostrare (olika konstformer, olika språkgrupper, barn som har behov av stöd, multikulturalism).
- Att utveckla kommunikationen, att föra fram och marknadsföra utbudet inom konstundervisningen; att påverka värderingar och attityder: genomslagskraften av konstfostran.

Innehållet av utvecklingsbehoven beskrivs närmare i kapitel 8. På basen av utredningen fortsätter Borgå och Sibbo att utveckla konstfostran för barn och ungdomar och söker fortsatt finansiering för SKAPA-projektet av Svenska kulturfonden för år 2024–2025.

1 Inledning

Borgå stad och Sibbo kommun har inlett samarbete för att utveckla konstfostran för barn och ungdomar och i projektets första fas har man utrett nuläget för konstfostran för barn under skolåldern. Kommunerna erhöll Svenska kulturfondens SKAPA-projektbidrag för år 2023. Finansiering beviljades för att kartlägga nuläget för konstfostran i respektive kommun och för ett utredningsarbete, som gör det möjligt att fastställa utvecklingsbehov.

I styrgruppen har ingått Borgå stads kultur- och fritidsdirektör Anders Lindholm-Ahlefeldt (fram till 31.8.2023), chef för kulturtjänster Susann Hartman, rektor för Borgånejdens musikinstitut Felix von Willebrand och kulturplanerare Katja Sågbom på Sibbo kommuns Kulturtjänster. Sari Hilska och Helena Hasselblatt har fungerat som projektsamordnare och kulturproducent Pi Viana har varit engagerad i SKAPA-arbetsgruppen inom Sibbo kommuns Kulturtjänster.

I Borgå har man parallellt med SKAPA-projektet granskat och förnyat kulturläroplanen. Behovet till detta ligger i organisationsförändringen i Borgå stad som trädde i kraft i början av år 2023 och i förändringar inom fältet för konst- och kulturutbildningen. Detta beskrivs närmare i kapitel 2.2.

En organisationsförändring har även trätt i kraft i Sibbo i maj 2023. Parallellt med SKAPA-projektet har man utvecklat en kulturläroplan, Kulturstigen, med kommunens egen personal och finansiering.

1.1 Fokus på konstfostran för barn under skolåldern

Man valde att särskilt fokusera på att granska hur konstfostran förverkligas inom småbarnspedagogiken och i aktiviteter som är öppna för alla barn och barngrupper. Detta för att kartlägga den bas som lägger grunden till all efterföljande konst- och kulturfostran. Även ett stort antal av de barn som vårdas i hemmet deltar i öppen småbarnspedagogisk verksamhet eller kulturverksamhet för barnfamiljer som anordnas av andra aktörer.

I den senare fasen av utvecklingsprojektet för konst- och kulturfostran är det naturligt att gå över till den grundläggande utbildningen som berör alla barn och de ungdomar som omfattas av läroplikten. Målsättningen är även att granska och utveckla den konstfostran som når ut till ungdomarna utanför den grundläggande utbildningen. Detta omfattar vid sidan om den grundläggande konstundervisningen också barns och ungas självständiga utövande av konst och att ge dem förutsättningar att göra det.

1.2 Utredningsarbetets material

Materialet för utredningsarbetet bestod av enkäter och intervjuer som utarbetats för småbarnspedagoger och konstfostrare. Konstfostrarna representerade både konstskolor och kulturinstitutioner i Borgå och Sibbo. Ett antal konstfostrare arbetade som privatföretagare eller var anställda av till exempel en förening. Dessutom användes statistik över den grundläggande konstundervisningens elevunderantal och språkgrupper. Som referensmaterial för projektet användes nationella rapporter och publikationer som gjorts inom småbarnspedagogik under de senaste åren. Utöver dessa använde man sig för Borgås del av protokoll och svar på enkäter som anknöt till utvecklingen av kulturläroplanen.

2 Konst- och kulturfostran i Borgå stads organisation

I Borgå erbjuds konst- och kulturfostran av stadens egna konstläroanstalter Borgånejdens musikinstitut och Borgå konstskola och medborgarinstitut (Borgånejdens konstläroanstalt). Biblioteket är också aktivt kulturfostrare när det kommer till litteratur och ordkonst. Undervisningen ges på finska och svenska. Dessutom är privata dans- och teaterskolor verksamma i staden och Borgå museum erbjuder konstfostran vid sidan av kulturarvs- och miljöfostran.

I Borgå har den grundläggande konstundervisningen en stark ställning. Förutom stadens konstskolor, verkar flera privata konstläroverk inom området. Undervisning ges i bildkonst, musik, dans, teaterkonst och ordkonst. Fram till 2022 erbjöds undervisning även i hantverk.

Konst- och kulturaktiviteter som är öppna för alla erbjuds i synnerhet av stadens kulturtjänster, kulturhuset Grand, de finsk- och svenskspråkiga församlingarna samt ett flertal föreningar. Borgå erbjuder aktiviteter för barnfamiljer och barn i olika åldrar på både finska och svenska.

2.1 Den grundläggande konstundervisningen i Borgå

I Borgå ordnas den grundläggande konstundervisningen av kommunala, privata eller föreningsbaserade utbildningsinstitutioner. Kommunala aktörer är Borgånejdens musikinstitut och Borgå konstskola som bildar Borgånejdens konstläroanstalt. Privata aktörer är Sydkustens ordkonstskola, Konstfabrikens dansskola, Tanssiva Porvoo, Teaterskolan i Borgå, Porvoon teatterikoulu och Teatteri Soittorasia. Verksamheten för Sydkustens ordkonstskola bedrivs av Sydkustens landskapsförbund och för Teaterskolan i Borgå av Borgåbygdens ungdomsförbund.

Undervisning enligt läroplanen för den fördjupade lärokursen i grundläggande konstundervisning ges i musik, bildkonst och dans. Undervisning enligt den grundläggande läroplanen ges i ordkonst och teater. Arkitektur, hantverk, mediekonst och cirkus saknas i den grundläggande konstundervisningens utbud. Totalt deltar ca 6 000 elever under 18 år i grundläggande konstundervisningen i Borgå.

Sett till antal studerande, hör Borgå kommunala läroanstalter till de största i Finland och skiljer sig från läroanstalter i andra större städer genom sitt tvåspråkiga utbud. Enligt rapporter som utarbetats av det kulturpolitiska forskningscentret Cupore, har Borgå stads satsningar på grundläggande konstundervisning varit de största i Finland under 2000-talet i termer av nettodrifstkostnad (euro/invånare).

Grundläggande konstundervisning riktar sig främst till barn i grundskoleåldern, men ovannämnda aktörer erbjuder även annan aktivitet, som klubbar och kurser för barn under skolåldern, vuxna och seniorer. Det anordnas undervisning i alla ämnen på både finska och svenska, med undantag för ordkonst som endast går på svenska. Som en del av huvudbibliotekets bibliotekskonstnärsprojekt har dock en ordkonstklubb på finska körts igång som ett pilotexperiment hösten 2023.

I Borgå har utbudet av grundläggande konstundervisning länge varit brett och mångsidigt; utbudet har dock krympt under åren 2022 och 2023, vilket lett till att hantverkslektionerna på både finska

och svenska har upphört. Dessutom har en av de tre dansskolorna avslutat sin verksamhet 2023. Enligt aktörerna är coronapandemin och den efterföljande ökade kostnadsnivån orsaker till den minskade undervisningen. Dessa faktorer har påverkat den ekonomiska situationen för både tjänsteleverantörer och för de familjer som använder tjänsterna. I läroanstalterna har man även upplevt att efter covid-tidens distansundervisning har inte alla elever hittat tillbaka till sina hobbyer när restriktionerna upphörde.

Statistik över den grundläggande konstundervisningen har sammanställts som bilaga, Bilaga 1.

2.2 Kulturläroplanen – Kulturstigen

Kulturläroplanen följer lagen om kommunernas kulturverksamhet som uppdaterad trädde i kraft 2019. Planen verkställer de lagstadgade målen om kommunal kulturverksamhet och kommunens uppgift, genom att främja jämlika möjligheter för alla Borgåbarn att uppleva konst och kultur. Dessutom stöder planen barnens möjlighet att ta till sig, ta del av och skapa kultur och konst. Kulturläroplanen främjar även verksamhet som bevarar och utnyttjar kulturarvet och verksamhet som stöder och utvecklar den lokala identiteten. Som fortlöpande verksamhet inverkar kulturläroplanen på hur den regionala livskraften utvecklas. (<https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2019/20190166>)

Konstupplevelser och kulturhobbyer ger beredskap för ett aktivt agerande och påverkande, för ömdöme och förmåga att strukturera en föränderlig omvärld och förstå sin egen plats i den. Kulturfost-
ran stöder en balanserad uppväxt. Med hjälp av barnkultur kan man bygga basen för en livslång vana att utnyttja konst- och kulturtjänster. Kulturfost-
ran som uppmuntrar till kreativitet och själv-
uttryck skapar också en grund för samhällets kulturella tillväxt. För att njuta av konst bör man bli exponerad för konst och få lära sig om olika konstformer.

2.2.1 Målsättning: kultur tillgänglig för alla

Borgås kulturläroplan bygger på Borgå kulturutbud och kulturarv samt den kultur som barnen själva skapar. Kulturläroplanen är gemensam för småbarnspedagogiken och grundutbildningen samt kulturtjänsterna, huvudbiblioteket, Borgå konstskola, Borgånejdens musikinstitut och Borgå museum. Planen definierar tydliga mål och åtgärder, med vars hjälp kultur-, konst- och kulturarvsfostran genomförs som en del av småbarnspedagogiken och undervisningen.

Kulturläroplanens mål är att barn och unga ska ha en jämlik möjlighet att ta del av och bekanta sig med konst och kultur, att bjuda på positiva upplevelser av lärande och ge verktyg för livshantering. Planen ser på kultur-, konst- och kulturarvsfostran ur barnets perspektiv. I småbarnspedagogiken får barn lära känna olika typer av konst och kultur enligt åldersgrupp och i grundskolan enligt årskurs. Programmet består av besök på kulturinstitutioner och till exempel konstnärsträffar och verkstäder. Programmet är tvåspråkigt och innehållet varierar varje år i enlighet med Borgås kulturutbud.

Kulturfost-
ran berör all undervisning i skolorna, inte bara konst- och färdighetsämnen, och för samman olika läroämnen. Kulturläroplanen kommer att anknytas till den lokala läroplanen och gör skolornas kulturfost-
ran målinriktad.

Kulturläroplanens centrala mål är att ge varje barn i Borgå likvärdiga möjligheter att delta i och bekanta sig med kultur som en del av dagis- eller skoldagen. Planen säkerställer att kultur är tillgängligt, oberoende av lärarens aktivitet eller var skolan är belägen. Kulturläroplanen strävar till att

garantera minimimängden undervisning i olika konstformer, något som varje barn har rättighet till under grundskolan. Verksamheten är fortlöpande och gratis för deltagarna.

2.2.2 Organiserandet av kulturläroplanen

Kulturläroplanen stöder förverkligandet av Borgå stads strategi 2030 och Borgå kulturprogram 2030.

Sektorn för livskraft och sektorn för tillväxt- och lärande i Borgå stads organisation genomför kulturläroplanen i samarbete. Kulturtjänsterna samordnar verkställandet och utvecklandet av planen tillsammans med stadens konstkolor, biblioteket, småbarnspedagogiken och grundutbildningen.

Kulturläroplanen utnyttjar hela staden som läro- och kulturpedagogisk miljö och uppmuntrar till ett starkt samarbete mellan olika kulturfält och utbildningsinstitutioner. Samarbete bedrivs också med privata aktörer, såsom Borgå museum och privata aktörer inom konstfostran. Jämfört med många andra städer av liknande storlek, är Borgå speciellt på så sätt att stadsorganisationen inte omfattar någon konsert-, teater- eller museianläggning utan tjänsterna verkställs genom samarbetsavtal och som köpta tjänster.

I Borgå inleddes kulturfostern för barn i skolåldern som ett samarbetsprojekt år 2001, då Borgå kulturskola grundades. I kulturskolan engagerades Borgånejdens musikinstitut, Borgå konstkola, Borgå museum, stadsbiblioteket och Borgå naturskola. Verksamheten koordinerades av stadens kulturtjänster. I kulturskolans verksamhet deltog varje år fyra till fem klasser som valts på basen av ansökningar. Det övergripande temat för kulturskolan var "Borgå – min stad", med betoning på den lokala kulturen. Man betraktade temat via olika synvinklar under olika år. Utgångspunkten för kulturskolans verksamhet var barnens egen skapande verksamhet och att barnen skaffade sig kunskap genom olika metoder.

Kulturskolan lade grunden för den målinriktade kulturfostern som inleddes 2016 under namnet Kultis och för barn under skolåldern från år 2019 under namnet Mini-Kultis. Under åren 2016–2022 verkställdes och planerades kulturfostern utöver stadens konstkolor och kulturtjänster av idrottstjänsterna, ungdomstjänsterna och medborgarinstitutet, det vill säga hela det dåvarande ansvarsområdet för kultur- och fritidstjänster. Lösningen iakttog stadens organisationsstruktur. Dessutom deltog även Borgå naturskola, som ingår i stadens organisation, och privata Borgå museum.

Samordningsansvaret för kulturläroplanen har legat hos stadens kulturtjänster, förutom åren 2021–2023, då uppdraget koordinerades av en samordnare på sektorn för kultur- och fritidstjänster vid sidan av Borgåmodellen för hobbyverksamhet. I början av år 2023 fanns det, jämte stadens organisationsändring, ett behov av att även omorganisera verksamheten kring kulturfostern. Kultur- och fritidssektorn ändrades på så sätt, att Borgå konstkola, Borgånejdens musikinstitut och medborgarinstitutet, som tidigare ingick i denna sektor, nu bildade en ny helhet av kontinuerligt lärande inom sektorn för livskraft. Fritid, som ingår i sektorn för livskraft, skapades också som en ny helhet som omfattar kultur-, ungdoms-, idrotts- och bibliotekstjänster. Kulturtjänsterna bär ansvaret för kulturfostern sedan början av 2023, och samordningsansvaret för Borgåmodellen för hobbyverksamhet flyttades till ungdomstjänsterna hösten 2023. Bild 1.

Kulturläroplanens namn, Kultis, faller ur bruk på grund av förändringarna. Den ersätts av Kulturstigen, ett välkänt namn som allmänt används av kommunerna. Uppdatering av kulturläroplanen pågår hösten 2023 och kommer att under vårterminen 2024 presenteras för livskraftsnämnden och nämnden för växande och lärande.

En ny tjänst för en kulturtjänstkoordinator har föreslagits i kulturtjänstens personalplan för 2024. En central del av personens arbetsuppgift är att koordinera kulturfostringen.

Bild 1. Konst- och kulturfostran i Borgå stads organisation 2023.

2.3 Mini-Kultis för barn under skolåldern

I Borgå har kulturläroplanen för barn under skolåldern namnet Mini-Kultis. Den stöder småbarnspedagogiken och den småbarnspedagogiska läroplanen men är inte en förpliktigande del av läroplanen. Mini-Kultis anordnas av Borgå stads fritidstjänster och tjänsten för kontinuerligt lärande, Borgå naturskola samt Borgå museum i samarbete med tjänster inom småbarnspedagogik och flera andra samarbetspartners.

Ett barn i förskoleåldern har den av lagen om småbarnspedagogik skyddade rätten att få planerad och målinriktad uppfostran, undervisning och omsorg. För att genomföra dessa görs en individuell småbarnspedagogisk plan för varje barn i dagvård och familjedagvård. Mini-Kultis stöder de mål som nedtecknats i planen. Med hjälp av barnets pedagogiska plan följer man upp barnets deltagande i det program som erbjuds av Mini-Kultis. För att stöda detta har man utarbetat en Mini-Kultis skattkarta, som används för att följa barnets deltagande i det anvisade programmet. Alla barn som vårdas hemma har också rätt att ta del av evenemang och tjänster på lika villkor som dagisbarn.

Varje barn som omfattas av den småbarnspedagogiska verksamheten har rätt till en Mini-Kultis-tjänst eller verkstad under året. Aktiviteten är kostnadsfri för småbarnspedagogiska grupper. Pedagogerna väljer den mest lämpliga tjänsten för sin grupp från utbudet som erbjuds och bokar det direkt från tjänsteleverantören. Boknings- och anmälningsförfaranden varierar beroende på tjänsteleverantör.

Gruppen har rätt till en resa, det vill säga Kultistransport, under kalenderåret. I början av 2024 överförs anslaget för transporter från sektorn för livskraft (fritidstjänster), till sektorn för växande och lärande, då daghemsföreståndare ska kunna styra och övervaka användningen av transporter som en del av dagvårdsverksamheten.

Innehållet i Mini-Kultis planeras årligen och verksamheten strävar efter att följa läsårets tema för den småbarnspedagogiska och grundläggande utbildningen. Terminen 2023–2024 är temat multilitteracitet och välbefinnande (t.ex. att förebygga mobbning, främja interaktionsförmåga och mental hälsa, säkerställa social delaktighet och gemenskap). Bilaga 3.

2.3.1 Utveckling av Mini-Kultis

Läsåret 2023–2024 är det bara stadens enheter och Borgå museum som producerar Mini-Kultis-tjänster. Privata aktörer lämnas bort. Anledningen till detta är framför allt budgeten, som inte räcker till för att täcka deltagandet av privata utbildningsinstitutioner i verksamheten.

En annan förändring är att ansvaret att koordinera Kultis-verksamheten togs bort från arbetsbilden för koordinatör för Borgåmodellen för hobbyverksamhet i augusti 2023. Hobbyverksamhetsmodellen flyttades över till ungdomstjänsterna, medan Mini-Kultis fortsätter att förvaltas av kulturtjänsterna. En anställd på kulturtjänsterna kommer att ta över som Kultis-samordnare på deltid till slutet av år 2023. Under hösten kommer Mini-Kultis organisation och verksamhet att utredas och planeras som en del av hela kulturläroplanandet vill säga Kulturstigen. Samtidigt överväger man att avstå från namnet Mini-Kultis och i så fall använda det gemensamma namnet Kulturstigen för all konst- och kulturföstran.

Administrationsmässigt kommer bland annat personalresurser och faktureringsmodell att granskas under 2024. Målet är att det från och med början av 2024 ska finnas möjlighet att inom kulturtjänsten rikta personalresurser för koordineringsarbete.

2.3.2 Målsättning: att förtydliga verksamhet och kommunikation

Utifrån det material som skapats under både Mini-Kultis och SKAPA-projektet har det konstaterats att det finns ett behov av att förtydliga utbudet av konst- och kulturföstran för barn i Borgå. På fältet arbetar både kommunala och privata aktörer, vissa tjänster är avgiftsbelagda, vissa är gratis. Dessutom är informationen om olika tjänster utspridd i tjänsteleverantörernas olika kommunikationskanaler.

Koordinatorns uppgift har varit att sammanställa Mini-Kultis utbud till en helhet på Borgå stads webbplats. Information om utbudet för hösten och våren har skickats till dagvårdsenheterna i början av augusti via förvaltningen för småbarnspedagogik. Informationen har distribuerats till kommunala och privata dagvårdsenheter och familjedagvårdare.

Även om Mini-Kultis tjänster finns samlade på stadens webbplats, måste kunden gå vidare till tjänsteleverantörens webbsida och där boka tjänsten enligt varierande riktlinjer, antingen genom att ringa eller genom det anmälningssystem tjänsteleverantören erbjuder. Information om bokade tjänster samlas inte på samma plats eller i samma system, vilket gör det svårt för koordinatör att få en överblick över helheten eller till exempel förverkligade transporter.

Målet är att i synnerhet tjänster som produceras av stadens olika serviceområden ska samlas till en servicebricka av nätbutikstyp under år 2024. Målet är också att öppna möjligheten för privata

tjänsteleverantörer att använda denna plattform för Mini-Kultis tjänster. Det är möjligt att förverkliga servicebrickan med den nätbutiksplattformen som Borgå stad har tagit i bruk.

3 Konst- och kulturutbildning i Sibbo kommuns organisation

Sibbo är en tvåspråkig kommun var ca 30 % av invånarna uppger svenska som sitt modersmål. Antalet svenskspråkiga invånare beräknas även växa med 28 % mellan åren 2018–2040. Enligt en demografisk studie (2020) som gjordes för tankesmedjan Magma, kommer Sibbo i framtiden att vara den kommun på det Finländska fastlandet där de svenskspråkiga invånarnas antal ökar allra mest. (Saarela 2020 8–9.).

Sibbo kulturplan, som grundar sig på Sibbo kommuns strategi, styr den konstundervisning som ordnas i kommunen. De två viktigaste dokumenten som styr konst- och kulturfostran är kulturutbildningsplanen Sibbo kulturstig och Hobari, vars verksamhet ingår i Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Se kapitel 3.2 och 3.3.

Inom konstundervisningsfältet i Sibbo fungerar både kommunala och privata aktörer som ordnar grundläggande konstundervisning (Bild 2). Utöver dessa ordnar Sibbo bibliotek och Sibbo institut (medborgarinstitut) konst- och kulturverksamhet och -fostran i form av olika evenemang och kurser. Konstpedagogiska tjänster erbjuds också av företag och enskilda konstpedagoger (frilansare) samt konstnärer.

Bild 2. Aktörer på konstundervisningsfältet i Sibbo 2023.

3.1 Den grundläggande konstundervisningen i Sibbo

I Sibbo anordnas den grundläggande konstundervisningen av läroanstalter som upprätthålls av Sibbo kommun eller andra kommuner eller av privata eller föreningsbaserade institutioner. Musikundervisningen i Sibbo ordnas av det kommundrivna Musikinstitutet i Sibbo, som administrativt är en del av Borgånejdens Musikinstitut. På motsvarande sätt står Konstskolan i Sibbo (Borgå konstskola) för bildkonstundervisningen. Borgånejdens musikinstitut och Borgå konstskola hör administrativt till samma kommunala organisation (Konstläroanstalten). Privata aktörer är Sydkustens ordkonstskola, Keravan tanssiopisto och Sipoon musiikkikoulu.

Undervisning enligt läroplanen för den fördjupade lärokursen i grundläggande konstundervisning ges i musik, bildkonst och dans. Undervisning enligt den grundläggande läroplanen ges i ordkonst och teater. Svenskspråkig undervisning erbjuds inom grundundervisningen för musik, bildkonst och ordkonst. Undervisning i ordkonst ordnas endast på svenska, det finns ingen finsktalande aktör. I Sibbo saknas arkitektur, hantverk, mediekonst och cirkus från den grundläggande konstundervisningens utbud.

Statistik om den grundläggande konstundervisning har sammanställts i bilaga 1.

Verksamhet som riktar sig till barn under skolåldern hör inte till den egentliga grundläggande konstundervisningen utan är annan pedagogisk verksamhet. Statistik om de aktörers verksamhet som erbjuder grundläggande konstundervisning i Sibbo har sammanställts i *Konstundervisning för barn i förskoleåldern inom organisationer verksamma i Sibbo kommun*. Bilaga 4. Läsåret 2022–2023 elevantal och undervisningsspråk har sammanställts i statistiken. Gällande undervisningen, har man granskat hur många elever deltar i den svenskspråkiga undervisningen.

3.2 Sibbo kulturstig

I Sibbo använder man namnet Sibbo kulturstig om Sibbo kulturläroplan. Dess mål är att garantera att alla kommunens ungdomar och barn i grundskoleåldern har jämlika möjligheter att uppleva konst och delta i den mångsidiga lokala kulturen. Kulturstigsverksamheten stöder skolornas arbete och tryggar att barnets kulturella rättigheter uppfylls. Kulturstigen baseras på Sibbo kulturutbud och -arv, samt på den kultur som barnen själv skapar.

Verksamhet i enlighet med Sibbo kulturstig inleddes hösten 2022. Kulturstigen stöder Sibbos strategi och verkställandet av kulturplanen. Fördelarna med planen sträcker sig inte bara till barn och unga, utan även till skolor, förskoleverksamhet och kommunen. Kulturfostran i Sibbo är obligatorisk och hör till grundskolornas läroplan, vilket gör verksamheten målinriktad. Undervisningen är gratis för deltagarna och anordnas på finska och svenska. Tydliga målsättningar och åtgärder har antecknats i Kulturstigen, med vars hjälp kultur-, konst- och kulturarvsfostran förverkligas som en del av den grundläggande utbildningen. Inom småbarnspedagogiken har Kulturstigen tills vidare anordnats för fem- och sexåringar. Målet är att koppla Kulturstigen till planen för småbarnspedagogik och bredda utbudet för barn av olika åldrar.

Egna tematiska helheter erbjuds för olika årskurser, och programmet varierar varje år. Alla kommunens ca 2600 barn och unga i grundskoleåldern kan delta i mångsidiga kulturevenemang. Kulturstigen säkerställer minimimängden kulturfostran inom olika konstformer i den småbarnspedagogiska vardagen och för grundskolan.

Kulturstigens innehåll planeras och organiseras av kommunens kultur- och utbildningstjänster i samarbete med andra branscher och utomstående aktörer inom kultur och konst. Kulturstigens innehåll kan integreras med all undervisning, inte endast konst- och färdighetsämnen. Verksamheten använder hela kommunen som läro- och kulturpedagogisk miljö och uppmuntrar till ett starkt samarbete mellan olika kulturfält och -aktörer, utbildningsinstitutioner och småbarnspedagogik.

Evenemangen och verksamheten i Sibbo kulturstig är återkommande, och anordnas årligen. Kulturstigsverksamheten anordnas jämlikt för alla barn och unga i Sibbo och hinder utgörs varken av klasstorleken, språket, eller var skolan är belägen. Varje årskurs anordnas en kulturutflykt eller ett evenemang som äger rum under skoldagen. Under läsåret 2022–2024 innehåller kulturstigens utbud till exempel en teaterföreläsning på Lilla Villan för 4:e-klassister, ett besök på Galleri Pesula för årskurs 5, en design-workshop för årskurs 6, en konsert för årskurs 7 och ett museibesök i Helsingfors för årskurs 9.

Se bilaga 5 Sibbo Kulturstig.

3.3 Sibbo Hobari

Sibbo deltar i Finlandsmodellen för hobbyverksamhet som anordnas av undervisningsministeriet. Sibbos modell har fått namnet Hobari. Verksamheten inleddes som ett experiment vårterminen 2021 i alla 15 skolor i Sibbo, och anpassas varje termin enligt det aktuella behovet. Hobbyverksamheten anordnas huvudsakligen en gång i veckan på eftermiddagar och hobbygrupperna fortsätter under hela läsåret. Hobari-verksamheten är gratis och öppen för alla barn i grundskoleålder. Hösten 2023 erbjuder hobbypaletten 18 konstgrupper, varav sju är svenskspråkiga. Allt som allt har 178 elever anmält sig till hobbygrupperna, varav 82 är svensktalande. Läsåret 2023–2024 anordnar medborgarinstitutet Sibbo institut Sibbos Hobari-verksamhet. Se bilaga 4.

4 Övriga aktörer på konstundervisningsfältet i Borgå och Sibbo

Både i Borgå och Sibbo anordnar läroanstalterna som står för den grundläggande konstundervisningen även annan konstutbildning, som korta kurser för amatörer olika åldrar. Dessutom verkar kommunens och stadens kultur-, biblioteks- och ungdomstjänster, samt privata läroanstalter och offentliga organisationer, församlingar och många föreningar, inom fältet för konst- och kulturfostran. En del av verksamheten är avgiftsbelagd, men en stor del är antingen helt gratis eller så uppbärs en liten material- eller inträdesavgift. Särskilt de tjänster som anordnas av kommunerna och andra offentliga institutioner erbjuds på finska och svenska.

Utöver dessa ordnar många aktörer inom tredje sektorn och privatpersoner eller arbetsgrupper konstutbildning för barn och ungdomar. Förutom alla ovan nämnda aktörer, ordnas kulturinnehåll lämpligt för barn och barnfamiljer i Borgå av bland annat stadens turism- och evenemangstjänst och i Sibbo av näringstjänsterna.

Kulturhuset Grand/Luckan Borgå och Borgå museum (museum med regionalt ansvar i östra Nyland) samt den finska och svenska församlingen är privata aktörer som i stor utsträckning erbjuder kulturtjänster för småbarnspedagogik och barnfamiljer i Borgå.

I Sibbo erbjuder Sibbo institut (medborgarinstitut) även kurser för barn under skolåldern. Läsåret 2022–2023 ordnade institutet kurser riktade för 4–7-åringar inom grunderna i cirkuskonst, aktiv musiklek och cirkusworkshop. Av föreningsbaserade aktörer kan PopUp rf nämnas, som läsåret

2022–2023 erbjuder en fiolgrupp i två Sibboskolor i enlighet med Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Dessutom ordnar PopUp rf musik- och filmläger.

Bild 3. Aktörer på konstundervisningsfältet i Borgå 2023.

Övrig konstfostran i Sibbo 2023

Bild 4. Konstfostran som anordnas av kommunala organisationer och av organisationer belägna i kommunen.

Övrig konstfostran i Sibbo kommun har sammanställts i bilagan Konstundervisning för barn i förskoleåldern inom organisationer verksamma i Sibbo kommun. Bilaga 4.

4.1 Konsthobbyer i den grundläggande utbildningen

Inom den grundläggande utbildningen omfattar förmiddags- och eftermiddagsverksamheten även konst- och kulturundervisning. Det ordnas också konst- och kulturfostern i Borgå och Sibbo inom skolornas klubbverksamhet samt inom ramen för Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Professionella kulturaktörer och konstnärer från olika kreativbranscher fungerar som ledare för klubbarna. I Borgå har konst- och kulturpedagoger ordnat fortbildning för till exempel eftisledare.

Utbudet på hobbyaktiviteter i Borgåmodellen för hobbyverksamhet baserar sig på barns och ungas önskemål. Verksamheten betonar tillgänglighet och hobbyverksamheten är gratis. Lågstadiets verksamhet sker i skolans lokaler efter skoldagen. Utbudet i varje skola riktar i första hand till elever som går i skolan i fråga, men om det finns plats i hobbygrupperna kan eleverna från andra skolor också få plats i grupperna. För ungdomar i årskurserna 6–9 är hobbyutbudet gemensamt för hela staden. Hobbymöjligheter finns både i skolor och stadens övriga hobbylokaler.

Hösten 2023 innefattade utbudet för Borgåmodellen för hobbyverksamhet 77 klubbar för elever på lågstadiet och högstadiet. Konstfostran ingår i 34 klubbar, varav en är svenskspråkig och sex tvåspråkiga. Det finns ett mångsidigt utbud av olika konstformer (se bilaga 4).

Sibbomodellen för hobbyverksamhet, Sibbo Hobari, finns i kapitel 3.3.

4.2 Kulturhus och kulturcentral

4.2.1 Kulturhuset Grand och LillaLuckan i Borgå

Som en del av kulturhuset Grands verksamhet i Borgå, erbjuder det svenskspråkiga informations- och kulturcentret Luckan vägledning och socialt och kulturrelaterat program. Luckan finns på över 10 orter runtom i Finland. Alla Luckor erbjuder kulturverksamhet för barn såsom teater och barnkonserter.

På kulturhuset Grand verkar dessutom LillaLuckan, med fokus på barnkultur, som anordnar konst- och kulturverksamhet för barn och barnfamiljer. LillaLuckan har verksamhet även i Helsingfors, Kyrkslätt, Raseborg och Uleåborg.

I Borgå har man ordnat verksamhet för barn under namnet Liv i LillaLuckan varannan vecka (10 ggr). Den här verksamheten har marknadsförts direkt till småbarnspedagogiska enheter och skolor. Verksamheten har omfattat olika konstformer och färgbad för bebisar. LillaLuckans verksamhet går huvudsakligen på svenska, men är öppen för alla intresserade.

Vid sidan av LillaLuckan ordnas det även andra barnkultursevenemang och föreställningar på Grand, som dagisar och skolor bjuds in till. Även barn som vårdas i hemmet har möjlighet att delta. Grand har också i begränsad utsträckning kunnat bjuda på transport för dagis- och skolgrupper. I lokalerna ordnas dessutom regelbundet familjecaféer som är öppna för alla språkgrupper. Dagisar och skolor kan även låna musikmaterial lämpat för 3–8-åringar (Klanglådan) från Grand. DUNK - De Ungas Musikförbund i Svenskfinland ansvarar för innehållet och det pedagogiska materialet i Klanglådan.

<https://luckan.fi/>

<https://borga.luckan.fi/>

<https://barnkultur.luckan.fi/>

4.2.2 Lilla Villan i Sibbo

Barnkulturcentret Lilla Villan har från och med år 2013 verkat i Nickby, Sibbo. Lilla Villan är ett tvåspråkigt kulturhus för hela familjen, som fokuserar på att producera olika kulturupplevelser för barn och ungdomar. Lilla Villan i Sibbo erbjuder professionell barn- och ungdomsteater, levande musik, konstutställningar, teater- och musikundervisning, evenemang, café- och restaurangverksamhet samt hyr ut lokaler. Från år 2015 har Lilla Villan varit medlem av Förbundet för barnkulturcenter i Finland. Under åren 2017–2020 valdes Lilla Villan att i Nyland samordna Konsttestarna-projektet för åttondeklassister, som koordineras av Förbundet för barnkulturcenter i Finland.

Lilla Villan har mångsidigt program i konstfostran för barn och ungdomar. Samarbete med dagvårdsenheter och skolor är en betydande del av Lilla Villans konstundervisning. Under skolloven anordnas det konstläger för barn och ungdomar.

I programmet finns även konstutbud för vuxna tillsammans med barn under skolåldern. Lilla Villans Pyssemorgnar för barnfamiljer ordnas en gång i veckan. Den konstbaserade verksamheten har som mål att deltagande familjer kan få ömsesidigt stöd och att stöda samspelet mellan förälder och barn. Verksamheten strävar till ökad glädje och att erbjuda upplevelser i vardagen. I bästa fall ökar verksamheten välmåendet för barnfamiljerna i området.

I samarbete med undervisningsväsendet anordnar Lilla Villan 3 x TAIDE -projektet. I det ingår en konstupplevelse på Lilla Villan och två verkstäder, där eleverna uppmuntras till kreativitet och skapande arbete. 3 x TAIDE -verksamheten stöder skolarbetet och erbjuds för alla lågstadiets fjärdeklassister i Sibbo. Lärarna följer med undervisningen och kan samtidigt få idéer och arbetsmetoder som de kan tillämpa i sin egen undervisningsverksamhet.

Lilla Villan har producerat Forumteater för 9:e klassen. Annan konstfostran är bland annat utställningar och tillhörande guidning. Lilla Villan samarbetar med andra aktörer och erbjuder till exempel lokaler för evenemang. Ett exempel på detta är Stage, teaterundervisning kombinerad med musik som ordnas av Borgånejdens musikinstitut i Lilla Villans lokaler.

<https://www.lillavillan.fi/>

5 Konstfostran i småbarnspedagogiken

Konstfostran som ges inom ramen för småbarnspedagogik främjar jämlik tillgänglighet till olika konstformer och ger barnet möjlighet att växa och lära sig genom att skapa och uppleva konst.

I grunderna för planen för småbarnspedagogik, står det i den för alla kommuner gemensamma delen: "Småbarnspedagogiken har som uppdrag att på ett målinriktat sätt stödja utvecklingen av barnens förmåga att uttrycka sig musikaliskt, visuellt, verbalt och kroppsligt samt genom slöjd, och att låta barnen bekanta sig med kulturarvet och olika konstarter." Istället för konstfostran används begreppet mina många uttrycksformer, som hänvisar till barnets helhetsbetonade sätt att uttrycka sig och kreativa sätt att kombinera olika uttrycksformer. Att uppleva och uttrycka konst främjar barnens förutsättningar för lärande, deras sociala färdigheter, positiva självbild och förmåga att förstå och strukturera sin omvärld.

I den gemensamma delen fastställs även att "Upplevelser av konst och kultur stärker barnens förmåga att ta till sig, ta del av och skapa kultur. Samtidigt lär sig barnen att förstå konstens och kulturarvets betydelse och värde. Olika uttrycksformer ska utforskas med hjälp av olika sinnen, arbetssätt, lärmiljöer och genom att ta vara på kulturutbudet i närmiljön."

I den gemensamma delen lyfter man fram hur förmågan att fantisera och föreställa sig olika saker är central också då barnets etiska tänkande utvecklas. Att bekanta sig med kulturarvet, konst och olika uttrycksformer stärker barnens mångsidiga kompetenser även när det gäller delområdena multilitteracitet och förmåga att delta och påverka.

Kultur är en viktig del av barnets identitet. " Genom att uttrycka sig på olika sätt upplever och gestaltar barnen världen på ett sätt som tilltalar och inspirerar dem. Konstnärliga uttrycksformer uppmuntrar barnen att synliggöra sina iakttagelser, känslor och kreativa tankar. Olika uttrycksformer ska utforskas med hjälp av olika sinnen, arbetssätt, lärmiljöer och genom att ta vara på kulturutbudet i närmiljön. Estetiska och inspirerande lärmiljöer, tillgång till mångsidiga redskap och material samt tillräcklig handledning har stor betydelse då barnen bekantar sig med olika uttrycksformer. "

Konstfostran omfattar både spontan och på förhand planerad verksamhet. I skapande- och lärande processer betonas att barnen ska få möjligheter att försöka och undersöka samt öva på olika arbetsfaser. Varje barns individuella sätt att uttrycka sig ska stödjas och barnens gemensamma kreativa processer ska ges tillräckligt med tid och utrymme.

Konstfostran är en del av planen för småbarnspedagogisk och hör till småbarnspedagogiskt arbete. Läroplanen betonar också hur konstfostran berikas av att utnyttja personalens, barnens och samarbetspartnerns specialkompetens. (Borgå stad 2022).

5.1 Borgå lokala specificering

Utöver den allmänna delen av den småbarnspedagogiska läroplanen, utformar kommunerna en egen lokal specificering. I Borgå är planen den följande:

”Utöver egna idéer och alster erbjuds barn varje år möjlighet att se och uppleva konst, kultur, konserter och föreställningar. Borgå har ett rikt kultur- och konstutbud, som förutom Mini-Kultis-aktörerna omfattar professionella aktörer som dansskolor och teatrar, musiker, författare och hantverkare. I samarbete med dem kan barngruppens verksamhet berikas, till exempel genom att ta in en kurator/lärare till barngruppen, anordna workshops eller delta i aktiviteter i annan miljö. Många aktörer erbjuder även digitala miljöer och evenemang.

I samarbete med Borgånejdens musikinstitut erbjuds musiklekskoleverksamhet på de förskolor som önskar det. I musiklek på daghem kommer läraren från musikinstitutet till dagiset och håller en musiklekislektion. Musiklekstimmen följer musikinstitutets småbarnspedagogiska läroplan och tar även i beaktande daghemmets pedagogiska mål och önskemål. Musikinstitutet kan erbjuda även andra konstämnen i samarbete med Taidetikas-aktörerna från Borgå, till exempel Dansande musiklek, Konstlekis, Teaterlekis. Verksamheten som sker på dagtid i småbarnspedagogiken är kostnadsfri.

Muséer och sevärdheter i Borgå:

- J. L. Runebergs hem
- Galleriet Gamla Kaplansgården
- Borgå Konsthall
- Näse gård
- Albert Edelfelts ateljémuseum
- Borgå museum / Holmska gården
- Borgå museum / Gamla rådhuset
- Borgå dock- och leksaksmuseum
- Walter Runebergs skulptursamling
- Yrjö A. Jänttis konstsamling
- Domkyrkan och Lilla kyrkan
- Ortodoxa kyrkan
- Postbacken "

(Borgå stad 2022.)

5.2 Sibbo lokala specificering

I Sibbo lokala specificering för planen för småbarnspedagogik står följande:

"Traditionerna i Sibbo och det finländska kulturarvet är viktiga inom småbarnspedagogiken. Vi kan uppmärksamma våra båda nationalspråk samt ursprungsbefolkningen exempelvis i samband med Kalevaladagen, Svenska dagen och samernas nationaldag. Då bekantar vi oss med olika kulturer genom sagor, berättelser, lekar, festtraditioner, matvanor o.s.v. De upplevelser av och kunskaper om kulturarvet som barnet får i småbarnspedagogiken stärker barnets positiva inställning till en mångfacetterad miljö/värld. Eftersom Sibbo är en tvåspråkig kommun där både finskan och svenskan är synliga i vardagen värnar vi också inom småbarnspedagogiken om traditionerna inom de båda språkgrupperna" (Planen för småbarnspedagogik i Sibbo kommun 2022. s. 14).

Syftet med det mångprofessionella samarbetet är att försäkra sig om att den småbarnspedagogiska verksamheten vid verksamhetsenheterna motsvarar barnens behov. Med mångprofessionellt samarbete avses alla de regionala och lokala aktörer det är naturligt för den småbarnspedagogiska verksamheten att samarbeta med. Samarbete med till exempel andra instanser som ansvarar för utbildning, eller fysisk aktivitet, kultur och biblioteksverksamhet och andra lokala aktörer, ökar mångsidigheten i inlärningsmiljöerna och stöder målen för småbarnspedagogik.

Med kulturtjänsterna samarbetar man i form av bl.a. teatrar, sagostunder vid biblioteken och lånande av böcker. Med service för äldre ordnas gemensamma verksamhetsstunder för seniorer och barn. Man värnar om Sibbos kulturarv, och tillsammans med barnen bekantar man sig i mån av möjlighet också med olika historiska platser såsom fornlämningarna vid Sibbesborg, hembygds museet Sibbesgården, lantbruks- och skolmuseerna samt Sibbos kyrkor. Med hjälp av elassisterade cyklar, så kallade Muksubussi (ung. Småttingsbussen), är det lättare att ta med en smågrupp på utflykt i närmiljön. (Planen för småbarnspedagogik i Sibbo kommun 2022. s. 32–33)."

5.3 Musiklekskolor som en del av småbarnspedagogiken

Avgiftsfri musiklekskola som en del av dagen i daghemmet inleddes som ett pilotförsök vid musikinstitutets verksamhetsställe i Lovisa 2017, i Borgnäs 2019 och i Borgå 2020. Aktiastiftelsen i Borgå är en betydande utomstående bidragsgivare i projektet. I Lovisa deltar över 200 barn i verksamheten och i Borgnäs över 90 barn. Sammanlagt deltar varje vecka nästan 1 700 barn i Borgånejdens musikinstitutets musiklekskolor i dagisarna.

I musiklekskolan stöds barnets tillväxt och utveckling med hjälp av musik, då de får sjunga, spela, röra sig, och läsa ramsor och rytmer. Planeringsarbetet och genomförandet av musikleksverksamheten har skett i nära samarbete med småbarnspedagogiken. Verksamheten har tagit hänsyn till målen för både den småbarnspedagogiska läroplanen och musiklekskolans läroplan.

Det är möjligt att bestämma gemensamma teman med dagvårdsenheten och sångerna och lekarna från musiklekskolan blir kvar i dagisvardagen och är till glädje också under andra dagar. Musikinstitutet stöder även dagvårdsenheterna i anordnandet av olika fester och temadagar. På musiklekskolorna har till exempel barnen och de vuxna fått önska sånger som man har sjungit och dansat till.

Enligt responsen från dagvårdsenheterna ser barnen ivrigt fram emot musiklekskolan och det är roligt för läraren att besöka dagiset, då man vet att man är en väntad gäst. För familjerna är det en stor fördel att musiklekskolan är en del av vårddagen. På detta sätt är verksamheten mera tillgänglig för familjerna och föräldrarna behöver inte skilt föra barnet till musiklekskolan på kvällen. Från musikinstitutets synvinkel är det betydelsefullt att musiklekskoleverksamheten är regelbunden. Då barnet flyttar från daghemmet till förskolan och skolan, är det möjligt att fortsätta med musikhobbyn i musikinstitutet.

5.3.1 Musiklektivverksamheten i Borgå och Sibbo

I Borgå har Borgånejdens musikinstitut organiserat avgiftsfri musiklektivverksamhet sedan år 2020. Varje vecka deltar över 1 300 Borgåbarn tillsammans med sina vårdare i den avgiftsfria musiklekskola som ordnas under dagen i daghemmet. Musiklekskolan är en naturlig del av barnets vårddag och hela daghemsgruppen inklusive vårdare och ledare deltar i lektionerna. I musiklekskolan deltar barn i åldern 3–5 år och i en del av dagvårdsenheterna deltar också förskolebarnen i verksamheten.

I Sibbo har musiklektivverksamheten varit avgiftsbelagd. Musiklektivverksamhet och förberedande instrumentundervisning har ordnats från sen början av 2000-talet på privata dagisar i Sibbo. Varje vecka deltar 54 barn i åldern 3–5 år i verksamheten.

<https://www.porvoo.fi/sv/nyheter/avgiftsfri-musiklekskola-ar-en-naturlig-del-av-over-1-300-borga-barns-daghemsdag/>

5.4 Kultur på dagis

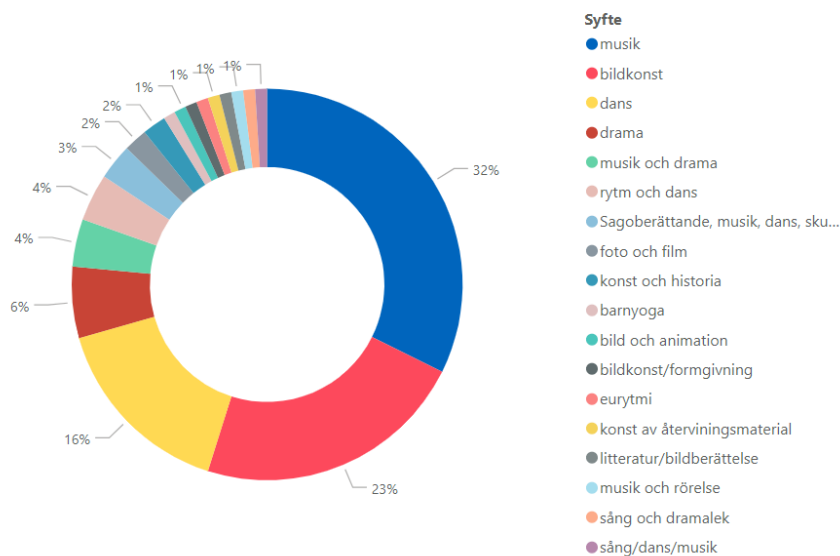
Svenskspråkiga dagvårdsenheter har möjlighet att ansöka om Kultur på dagis-bidrag för kulturverksamhet från Svenska kulturfonden. Stöd kan beviljas åt småbarnspedagogiska enheter eller förskolor som anlitar en professionell konstnär eller kulturarbetare för ett kulturpaket som består av 10 undervisningstimmar. Enheten bör själv ansöka om bidrag.

Daghem och skolor i både Borgå och Sibbo har ansökt om Kultur på dagis- och Kultur på skolan - understöd. I diskussioner med arrangörerna av konstpedagogik framkom det, enligt deras erfarenhet, att stödformen inte nödvändigtvis är bekant på alla småbarnspedagogiska enheter. Enligt uppgifter som erhållits av Svenska kulturfonden hade år 2019, före coronapandemin, åtta grupper i Borgå och fem grupper i Sibbo beviljats understöd. År 2022 var det två grupper som fick understöd i Borgå och åtta grupper i Sibbo.

Enligt Kultur på dagis -statistik har stöd i Borgå beviljats mest för att anordna verksamhet inom musik, bildkonst och dans och i Sibbo för musik, bildkonst och sago- och sångstunder.

Kultur på dagis, syfte och antal paket i Borgå 2013 - 2022

Antal paket & syfte i Borgå

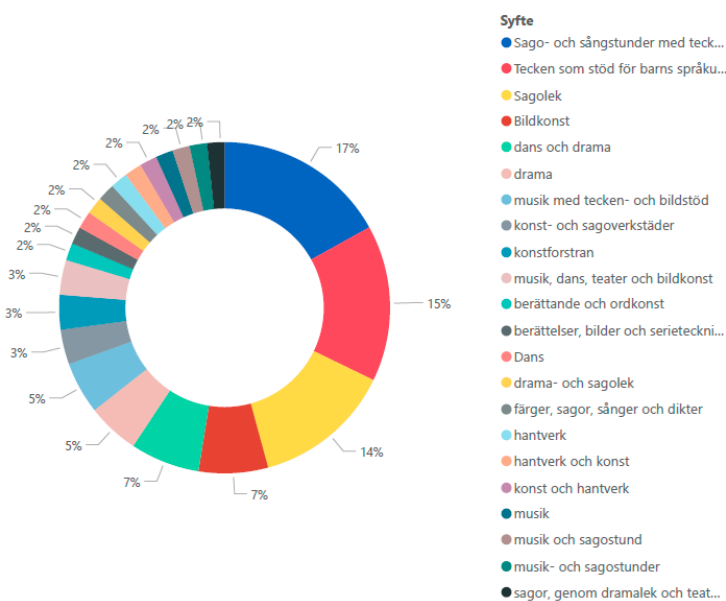

102

Antal paket

Bild 5. Kultur på dagis: syfte och antal paket i Borgå 2013–2022. <https://www.kulturfonden.fi/allastipendier-bidrag/?omgong=102>

Kultur på dagis, syfte och antal paket i Sibbo 2013 - 2022

59

Antal paket

Bild 6. Kultur på dagis: syfte och antal paket i Sibbo 2013–2022.

5.5 Klubbbar inom småbarnspedagogik, familjecaféer och -parker

Borgå småbarnspedagogiska tjänster bjuder på avgiftsfria klubbbar inom småbarnspedagogik för 2–5-åriga barn som vårdas hemma. Klubbarna ordnas i enlighet med skolornas och förskoleundervisningens verksamhetsperiod på morgnar och eftermiddagar. I klubbarna ordnas planerad och ledd verksamhet, som även inkluderar konstverksamhet. Barnet kan delta i klubbverksamheten två gånger i veckan.

Dessutom ordnas familjecaféer i Borgå på Prästgårdsbacken (centrum) och i Gammelbacka.

Babytreffis är avsedd för under 1,5-åringar. Verksamheten planeras tillsammans med familjerna och erbjuder fritt umgänge, lek och ledd verksamhet. En ny verksamhetsform som börjat år 2023 är Familjtreffis på huvudbibliotekets barnavdelning en gång i veckan.

<https://www.porvoo.fi/kasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatuspalvelut/kerhot/>

<https://www.porvoo.fi/kasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatuspalvelut/perhekahvilat-ja-puistot/>

5.5.1 Öppen småbarnspedagogik i Sibbo

Den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo erbjuder avgiftsfri klubbverksamhet för 2–5-åriga barn som vårdas hemma. Klubbarna följer skolornas verksamhetstider. Samtidigt erbjuder den stöd i vardagen för vårdnadshavare som vårdar sina barn hemma. Verksamheten är tvåspråkig. I klubben blir barnet bekant med andra barn och får nya vänner, lär sig att fungera i grupp och får delta i en mångsidig verksamhet. För verksamheten ansvarar en lärare inom småbarnspedagogik samt en barnskötare. Klubbverksamhet anordnas i Nickby på daghemmet Lillhjärtat och i Söderkulla på Byastugan i Tasby.

I Södra Paipis verkar dessutom den privata svenskspråkiga lekklubben Södra Paipis Lekis. Lekklubbens verksamhet går huvudsakligen på svenska men även enspråkigt finsktalande, tvåspråkiga och enspråkigt svensktalande barn deltar.

<https://www.sipoo.fi/palvelu/avoin-varhaiskasvatus-kerhotoiminta/>

<https://www.sipoo.fi/wp-content/uploads/2023/08/Sipoon-kirjaston-ja-varhaiskasvatuksen-yhteistyosuunnitelma-1.pdf>

6 Andra aktuella konst- och kulturverksamheter för barn och ungdomar i Borgå och Sibbo

I Borgå och Sibbo erbjuder kommunens kultur- och fritidstjänster samt konstskolor varje år projekt och evenemang, med vars hjälp man främjar och stöder konst- och kulturverksamhet. En del av verksamheten, som Borgås ambassadörer för sommarmusik och sommarläskampanjen, har förverkligats redan i ett par år och har utvecklats på basen av tidigare erfarenhet. Barnlitteraturpriset

Runeberg Junior har delats ut sen år 2017, och har etablerat sig som en bestående del av Borgå stads barnkultur. Även den internationella gitarrfestivalen Sipoon Äänet – Sibbo Toner anordnades hösten 2023 redan för sjätte gången.

Aktuella aktiviteter har sammanställt i bilaga 7. Listan har sammanställts av huvudsakligen ny och verksamhetsfrämjande service för barn, per åldersgrupp och börjar från tjänster för de allra minsta. Den verksamhet som anordnas av Borgå stad och Sibbo kommun är tvåspråkig.

7 Föräldrarnas och hemmets roll som möjliggörare

När man granskar konstfostran för barn under skolåldern, är det naturligt att familjens betydelse är mycket stor. En stor del av barnen omfattas av småbarnspedagogisk verksamhet och den konstfostran som erbjuds där, men inte alla, eftersom barn av olika ålder även sköts i hemmen, periodvis eller under hela tiden före förskolan och den grundläggande undervisningen.

Vårdnadshavarnas värderingar och intressen bestämmer vanligtvis vilka aktiviteter eller hobbyn de styr sitt barn till. Om konst- och kulturaktiviteter är främmande för vuxna är det troligt att utbudet lätt förbises eller att man inte vet hur man ska söka sig till verksamheten. Konsthobbyer tävlar om begränsad tid med andra hobbyer. Dessutom kan barnets intresse starkt påverkas av vad kompisar sysslar med. Det är naturligt att föräldrar också tänker på vad som är bäst för barnet, till exempel när det kommer till sociala kontakter; borde barnet delta i en hobby som kompisarna också deltar i? Dessutom kan konstnärliga hobbyer fortfarande tampas med ett elitistiskt stigma eller med uppfattningen, att de bara är menade för de specialbegåvade eller förmögna.

Kunskap om konstfostrans och konstverksamhetens olika möjligheter är grunden och på de vuxnas ansvar faller även frågan om de inser denna verksamhets värde för barnet. Om den personliga erfarenheten av olika konstformer är begränsade, kan bilden av konstfostran förbli snäv då man saknar kunskap om hur man ska erbjuda olika alternativ för barnet.

Andra betydande hinder för deltagande kan framför allt vara priset på konsthobbyer, bristen på utbudet på det egna modersmålet, hur mycket man måste förbinda sig till hobbyn eller svårigheter att delta i den till exempel på grund av resor eller tidpunkten för hobbyn.

7.1 Konstverksamhet som är öppen för alla

Genom att erbjuda kultuevenemang eller konstaktiviteter kostnadsfritt eller till ett överkomligt pris kan man minska på familjernas ekonomiska hinder att ta del av kultur- och konstupplevelser. Tillgängligheten ökar också genom att barn som vårdas i hemmet har rätt och möjlighet att delta i verksamheten. Redan det att de här familjerna uppmuntras att ta del av kostnadsfritt program till exempel i den öppna dagvårdsverksamhet eller hos någon annan aktör, kan öppna dörren för barnet och familjen till konstverksamhet, vilken sen möjligen får fortsättning under grundskolan genom skolkulbar, eftermiddagsaktiviteter och hobbymodellen. I Borgå och Sibbo är målet i framtiden att stöda till exempel personalen på rådgivningscentraler och familjerådgivning i att de får kunskap och erfarenhet av konstverksamhet, som familjerna sedan kan hänvisas till.

7.2 Utbudet av konstfostran kan öka stadens dragningskraft

Mångsidig konstfostran med hög kvalitet fungerar som dragningskraft för kommunen. Tillsammans med annan kulturverksamhet skapar och stärker detta kommunens varumärke, ökar invånarnas aktivitetsmöjligheter och skapar evenemang. Fritids- och hobbymöjligheter för både barn och vuxna ökar trivselen och livskvaliteten och kan påverka var familjer väljer att bosätta sig.

Attityder och värderingar kan påverkas framför allt genom information och marknadsföring samt högklassig verksamhet. Utvecklingsåtgärderna är sammanställda i en tabell i kapitel 9.2.

8 Utredning och resultat

Inom ramen för SKAPA-projektet i Borgå och Sibbo genomfördes september 2023 två enkätundersökningar som granskade konstfostran för barn under skolåldern, både inom småbarnspedagogiken och den öppna verksamheten. Enkäterna genomfördes elektroniskt, frågeformulären och resultaten finns i bilagorna. Bilagor 8 och 9.

En av enkäterna var riktad till personalen inom småbarnspedagogiken. Den andra till yrkesverksamma aktörer inom konstfostran som arbetar på konstläroverk, muséer eller kulturhus där det erbjuds konst- och kulturfostrian. Enkäterna för Borgå och Sibbo genomfördes separat för att ta i beaktning den lokala verksamhetsmiljön.

Den enkät som utarbetats för småbarnspedagoger i Borgå fick 40 svar och motsvarande enkät i Sibbo 18. Enkäten för yrkesverksamma inom konstfostran fick i Borgå 16 svar och i Sibbo 8 svar. Frågeformulären kompletterades med intervjuer som preciserade och utvidgade speciellt de professionella konstfostrarnas synpunkter.

Enkäten för småbarnspedagoger skickades till både kommunala och privata daghem och familjedagvårdare samt till personal inom öppen dagvårdsverksamhet. Utöver dessa hade alla instanser som anordnar aktiviteter för barn under skolåldern möjlighet att svara, som till exempel de som ansvarar för barn- och familjearbete i församlingarna. I Borgå arbetade över 90 procent av de svarande på kommunala daghem, i Sibbo alla.

I Borgå arbetade ungefär hälften av de svarande småbarnspedagogerna och en tredjedel barnskötarna på dagvårdsenheter. Inga chefer för dagvårdsenheter i Borgå eller Sibbo svarade på enkäten. Respondenternas arbetserfarenhet varierade från ett till 40 år, över hälften hade minst 10 års arbetserfarenhet inom branschen.

8.1 Språkgrupper

8.1.1 Åldersfördelning och språkgrupp inom de småbarnspedagogiska grupperna

Barngruppernas åldersfördelning var liknande i Borgå och Sibbo. De vars grupper hade barn i åldern 3–5 år svarade aktivast. Ungefär en femtedel var barn i förskoleåldern.

Frågeformuläret skickades till alla finsk- och svenskspråkiga som erbjuder småbarnspedagogiska tjänster. I Borgå finns 21 kommunala dagvårdsenheter, varav åtta är finskspråkiga och tre svenskspråkiga. På tio enheter finns grupper på både finska och svenska. Det finns åtta privata dagvårdsenheter, varav ett är svenskspråkigt och fyra finskspråkiga. På två enheter finns grupper på både finska och svenska. Dessutom finns det ett engelskspråkigt daghem.

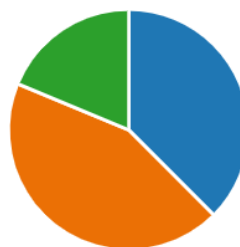
I Sibbo finns 23 småbarnspedagogiska enheter, varav tio är finskspråkiga, åtta svenskspråkiga och fem tvåspråkiga. I Sibbo jobbar 56 procent av personalen på en svenskspråkig eller tvåspråkig enhet med svenska som arbetsspråk. I Borgå kom emellertid, på basen av barngruppernas språk, betydligt fler svar på enkäten från finsktalande grupper (80%). Svensktalande barngrupper var sju, det vill säga 18 procent av respondenterna. I Sibbo var barngrupperna nästan lika fördelade mellan finsk- och svensktalande grupper.

Borgå:

5. Lapsiryhmän ikäjakauma

[Lisätietoja](#)

● 0–3-vuotiaat	18
● 3–5-vuotiaat	21
● esiopetusikäiset	9

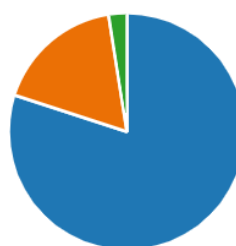

7. Lapsiryhmän kieli

[Lisätietoja](#)

Oivallukset

● suomi	32
● ruotsi	7
● Muu	1

Sibbo:

5. Lapsiryhmän ikäjakauma

[Lisätietoja](#)

	0–3-vuotiaat	6
	3–5-vuotiaat	11
	esiopetusikäiset	4

7. Lapsiryhmän kieli

[Lisätietoja](#)

 Oivallukset

	suomi	8
	ruotsi	10
	Muu	0

Mängden S2-barn (finska eller svenska som andra språk i småbarnspedagogiken) varierade ganska mycket bland respondenterna. I Borgå fanns det inga S2-barn i sju grupper, i 23 grupper fanns 1–3 barn och i sex grupper 4–9 barn. I Sibbo fanns det inga S2-barn i sex grupper, i nio grupper 1–2 barn och i en grupp fem barn.

8.1.2 Undervisningsspråk bland anordnare av konstfostran

Både i Borgå och i Sibbo är i synnerhet de kommunala läroanstalterna tvåspråkiga och konstfostran erbjuds på både finska och svenska. Cirka 30 procent av invånarna i både Borgå och Sibbo har svenska som modersmål. I Borgå är andelen personer med annat modersmål än finska eller svenska ca åtta procent, i Sibbo ca sex procent.

När konstfostrare tillfrågades om undervisningen på olika språk motsvarar behovet, framkom det att den svenskspråkiga undervisningen möter efterfrågan endera väl eller tämligen väl på båda orter. Var fjärde svarare valde dock svarsalternativet "inte tillräckligt" i både Borgå och Sibbo. Det finns ett behov av att utöka det nuvarande utbudet på undervisning på engelska eller andra språk i båda kommuner.

Under samtalen konstaterade ett flertal representanter för konstfostran att det inte finns tillräckligt med konstfostrare som undervisar på svenska jämfört med behovet och även om man har språkkunskaper, kan det vara utmanande att undervisa och handleda på svenska. Fortbildning i att undervisa på svenska framkom även när man frågade om önskat utbildningsbehov.

I enkäterna och intervjuerna som genomfördes med konst- och kulturaktörer framkom det dessutom att det finns färre svenskspråkiga konst- och kulturaktörer än finskspråkiga. Dessutom är de som är verksamma inom branschen inte nödvändigtvis välkända, i synnerhet om de vanligtvis arbetar på annan ort än Östra Nyland eller huvudstadsregionen. I vissa fall kan transportkostnaderna för föreställningar bli för höga om avstånden är långa. En möjlig lösning är att samarbeta och dela på kostnaderna med kommunens andra sektorer, kulturaktörer och grannkommuner.

Borgå:

6. Millä kielillä järjestätte opetusta?

[Lisätietoja](#)

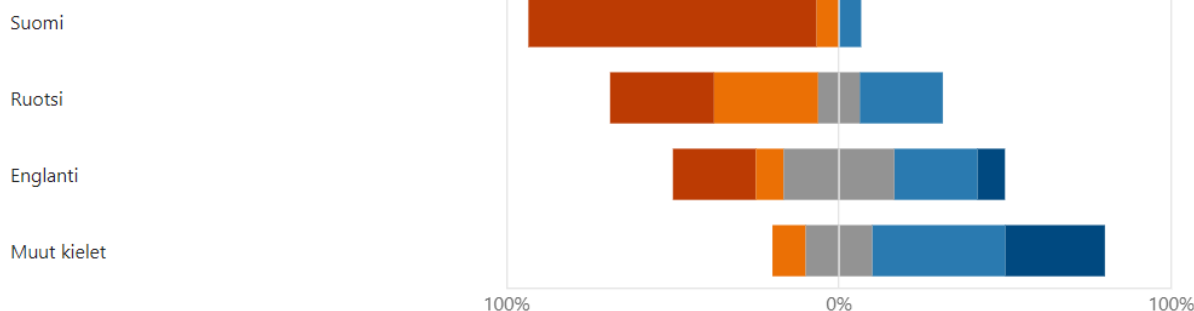
● suomi	13
● ruotsi	12
● englanti	5
● Muu	1

8. Arvioi, miten hyvin eri kielillä antamanne opetus vastaa tarvetta ja kysyntää.

[Lisätietoja](#)

■ Erittäin hyvin ■ Melko hyvin ■ Hyvin ■ Ei riittävästi ■ Melko huonosti

11. Valitse kaikki ne kielet, joilla itse opetat

[Lisätietoja](#)

● suomi	14
● ruotsi	10
● englanti	9
● Muu	0

Sibbo:

6. Millä kielillä järjestätte opetusta?

[Lisätietoja](#)

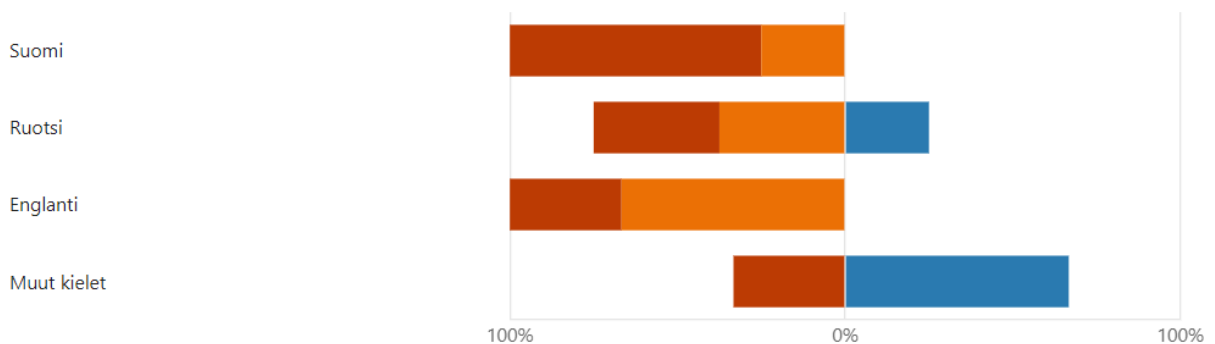
● suomi	8
● ruotsi	6
● englanti	0
● Muu	0

8. Arvioi, miten hyvin eri kielillä antamanne opetus vastaa tarvetta ja kysyntää.

[Lisätietoja](#)

■ Erittäin hyvin ■ Melko hyvin ■ Hyvin ■ Ei riittävästi ■ Melko huonosti

11. Valitse kaikki ne kielet, joilla itse opetat

Lisätietoja

● suomi	7
● ruotsi	5
● englanti	1
● Muu	0

8.2 Kontakten mellan konstfostrare och småbarnspedagogen

Gällande planeringen av innehållet för konst- och kulturförskolan samt informationen om utbudet av verksamhet och tjänster, vore det viktigt att de olika aktörerna regelbundet samarbetar och vet vem man kan vända sig till. Det skulle även behövas en kontaktperson för att hjälpa till med att till exempel boka utrymmen på dagvårdsenheterna och planera tidtabeller. Behovet framkom i ett flertal intervjuer med konstfostrare. Det är ofta praxis att daghemsföreståndaren fungerar som kontaktperson och förmedlar informationen vidare. En separat person som ansvarar för konst- och kultur utses sällan. I Borgå svarade närmare 70 procent att en sådan person inte utses på den småbarnspedagogiska enheten. I Sibbo svarade ingen "ja" på frågan.

Borgå:

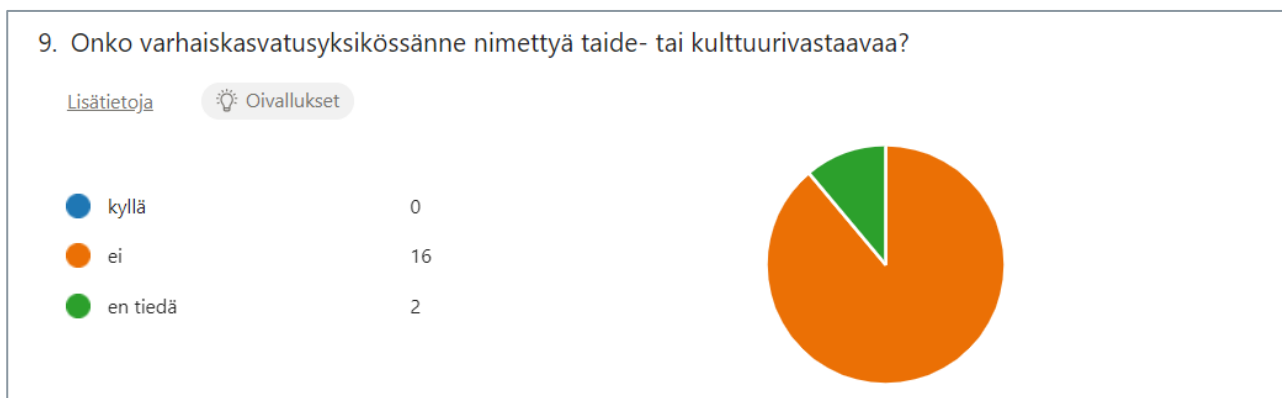
9. Onko varhaiskasvatustyksikössänne nimettyä taide- tai kulttuurivastaavaa?

Lisätietoja

● kyllä	9
● ei	27
● en tiedä	4

Sibbo:

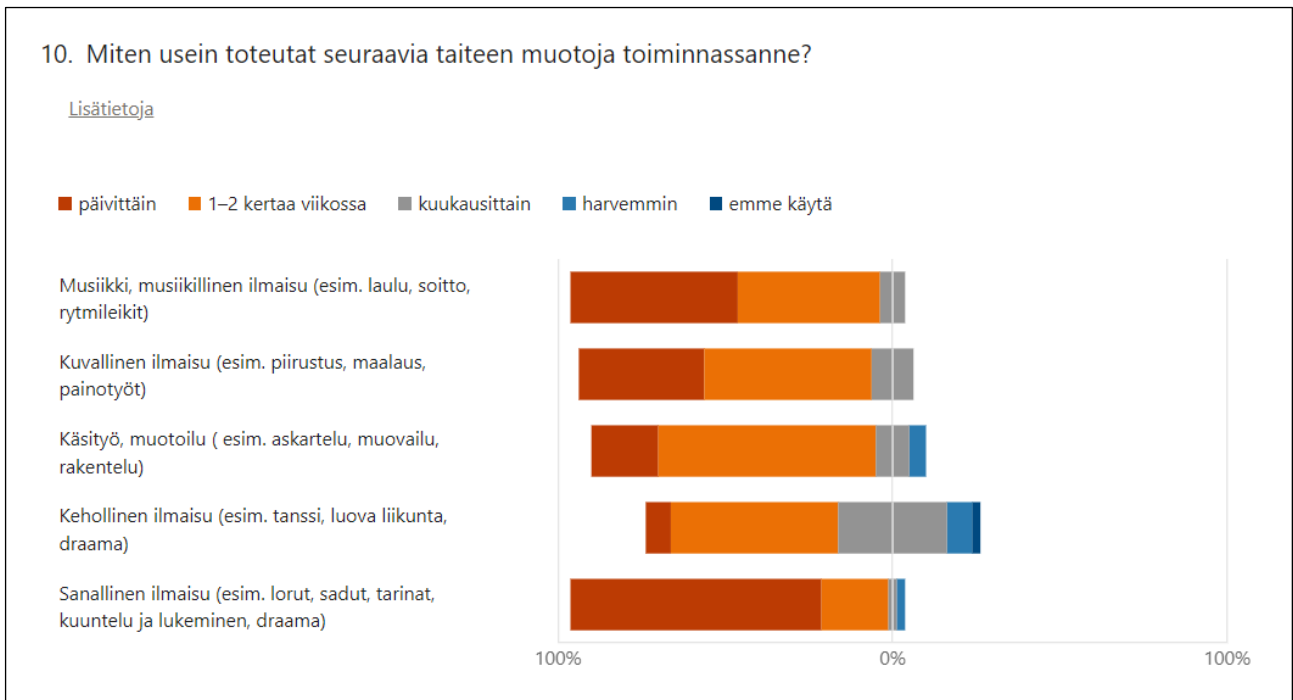

8.3 De olika konstformerna inom småbarns- pedagogiken

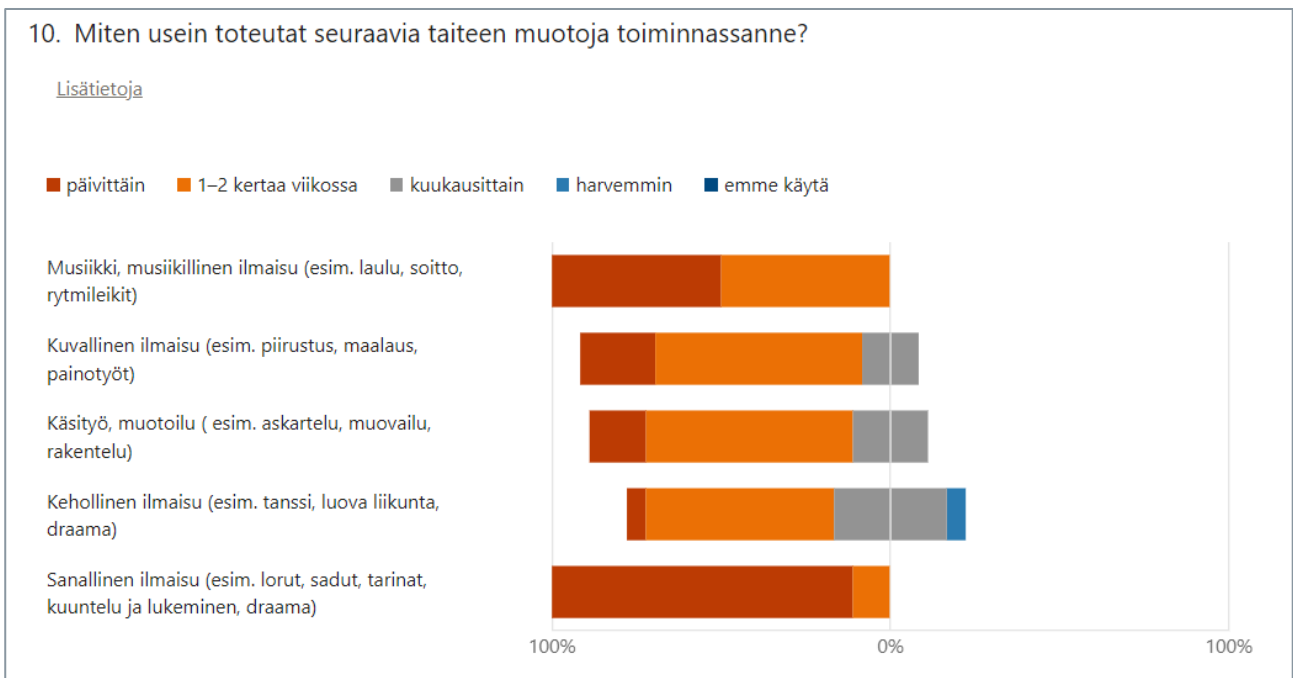
På basen av enkäten ordnar den småbarnspedagogiska personalen i både Borgå och Sibbo konstfostran mest i form av verbalt uttryck samt musik eller musikaliskt uttryck, endera dagligen eller 1–2 gånger i veckan. Musikleisverksamheten på daghemmen som beskrivs i kapitel 5.3, inverkar på musikens andel i dagisarnas konstfostran. Fysiskt uttryck, som inbegriper bland annat teater, dans, kreativ rörelse och drama, ordnas minst: oftast endast en gång i månaden eller mindre (ca 40%). Även handarbete och slöjd ordnas oftast endast ett par gånger i veckan. Ovannämnda resultat motsvarar Nationella centret för utbildningsutvärderings rapport från år 2021 (NCU), som granskade pedagogiskt innehåll riktat till femåringar inom den småbarnspedagogiska konst- och kulturfostran.

Källa: Pedagogiska kontinuum och uttrycksglädje! Pedagogik för femåringar och konst- och färdighetsfostrans nuläge inom småbarnspedagogiken. NCU 2021.

Borgå:

Sibbo:

8.4 Utmaningar med att ordna konstfostran

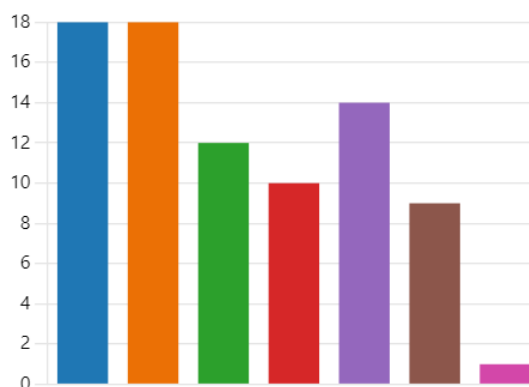
Bristen på tid och den egna eller kollegornas otillräckliga konstpedagogiska färdigheter nämndes oftast som faktorer som negativt påverkar ordnandet av konstfostran. Bristen på redskap och material samt för stora gruppstorlekar kom också upp. Däremot uppfattades bristen på lämpliga lokaler mer sällan som ett hinder i Borgå än i Sibbo. I Borgå har flera dagvårdsenheter byggts eller renoverats de senaste åren och man har fäst uppmärksamhet till utrymmenas ändamålsenlighet. Ett flertal konstfostrare som arbetar i Borgå tog i samtalen upp dagvårdsenheternas bra faciliteter. I Sibbo nämndes bristen på lämpliga utrymmen, särskilt salar, i samtalen med småbarnspedagoger. Däremot sågs inte bristen på personal nödvändigtvis som det största hindret för att förverkliga konstfostran.

Borgå:

14. Jos taito- ja taideaineita on mielestäsi liian vähän, mitkä ovat mielestäsi suurimmat esteet (valitse 3 tärkeintä)

Lisätietoja

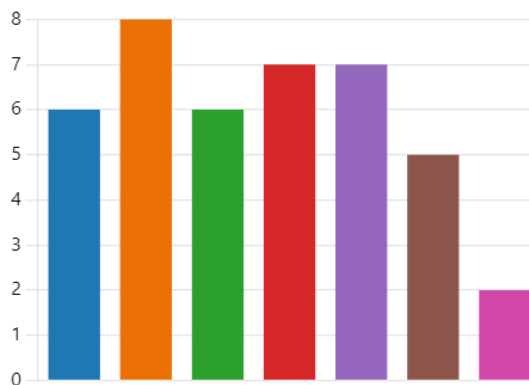
ajan puute	18
oma tai muiden taidepedagogis...	18
välineiden ja tarvikkeiden puute	12
sopivien tilojen puute	10
liian suuret ryhmäkoot	14
henkilöstön puute	9
Muu	1

14. Jos taito- ja taideaineita on mielestäsi liian vähän, mitkä ovat mielestäsi suurimmat esteet (valitse 3 tärkeintä)

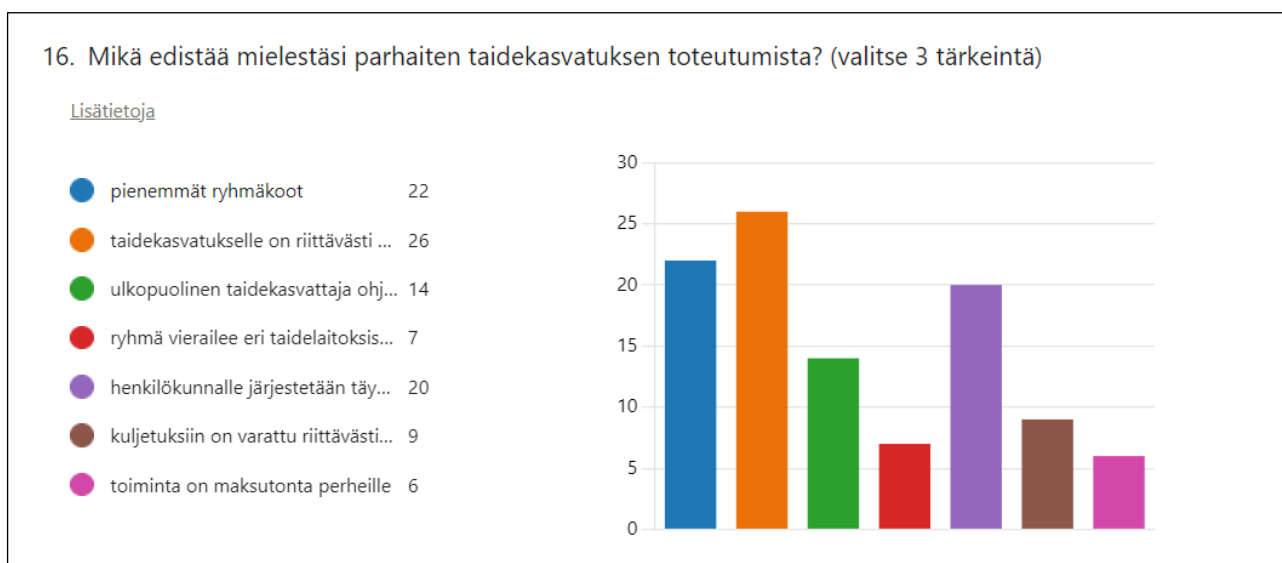
Lisätietoja

ajan puute	6
oma tai muiden taidepedagogis...	8
välineiden ja tarvikkeiden puute	6
sopivien tilojen puute	7
liian suuret ryhmäkoot	7
henkilöstön puute	5
Muu	2

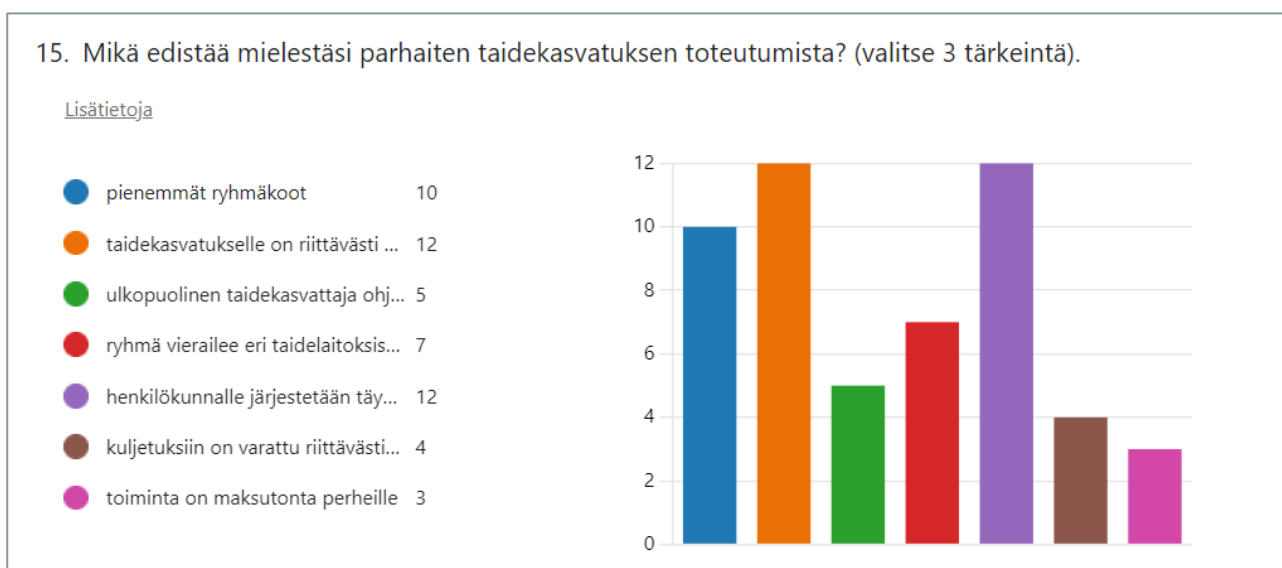

Respondenterna ansåg att konstundervisning bäst skulle främjas om det reserverades tillräckligt med tid för den i den småbarnspedagogiska vardagen. Mindre gruppstorlekar skulle också underlätta situationen. De svarande ansåg även att genomförandet av konstfostran främjas av att erbjuda fortbildning åt personalen. Man ansåg i allmänhet att detta var viktigare än att en utomstående konstfostrare besökte dagvårdsenheten. Generellt kan man dra slutsatsen av svaren att konstfostran bäst kan främjas i småbarnspedagogiken av den egna personalen och på den egna enheten.

Borgå:

Sibbo:

"Personalen borde ha större möjlighet att delta i fortbildningar! När man själv har färdigheter är det lättare att göra tillsammans med barnen. Och om man själv är intresserad av att utveckla det egna kunnandet så borde det uppmuntras och ges resurser för detta." Yrkesverksam småbarnspedagog.

8.5 Besök på konstinstitutioner

I Borgå och Sibbo verkar konstinstitutionerna och anordnarna av konstfostran huvudsakligen i centrum. Långa avstånd och transportkostnader är de största hindren för besök. I Borgå erbjuder staden en gratis transport inom ramen för Mini-Kultis. Dessutom har kulturhuset Grand kunnat erbjuda transport för ett 20-tal besökargrupper per år. Grupperna kan också koppla ihop transport som erbjudits från annat håll med kulturbesök till exempel med transporten till simhallens simlektioner.

I Sibbo kommuns budget finns ett anslag reserverat för transport av skolgrupper. Eftersom Sibbo är en del av Helsingforsregionens kollektivtrafiksystem (HRT) kan skolor använda HRT:s färdmedel både inom kommunen och vid resa till Helsingfors. Under år 2023 kunde elever i grundskolan kostnadsfritt åka med HRT, barn under skolåldern kan alltid åka kostnadsfritt i HRT:s bussar.

Grupperna på enheter som verkar i eller nära centrum besöker ofta kulturtjänsteleverantörerna till fots. Det kan dock vara jobbigt och kännas otryggt, speciellt om gruppen är stor eller särskilt rastlös. Överhuvudtaget kan det ta mycket tid för en barngrupp att förflytta sig från ett ställe till ett annat, med klädbyten och toalettbesök, vilket minskar tiden för konst- och kulturaktiviteter.

Utifrån svaren framstår inte bristen information eller lämpligt utbud som betydande hinder för besök på konstinstitutioner i Borgå. I Sibbos svar ansågs informationen om utbudet vara otillräcklig.

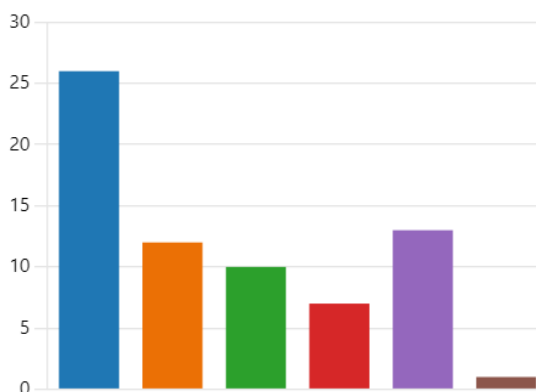
I samtalen med arrangörer av konst- och kulturfostran kom det fram att grupperna kan avboka sina biljetter till förhandsbokade föreställningar i sista stund. Detta fenomen har enligt arrangörerna ökat de senaste åren och berör både dagisgrupper och olika årskurser i grundskolan. Resultatet har varit att hela föreställningar har ställts in. I Borgå har även föreställningar som hör till Kulturstigen fått ställas in, vilket innebär att det planerade innehållet i kulturläroplanen för årskursen i fråga inte har förverkligats.

Borgå:

17. Jos vieraillette vain harvoin (tai ette lainkaan) eri taidelaitoksissa, mikä on siihen suurin este? (valitse enintään 3)

[Lisätietoja](#)

	Pitkä matka ja kuljetuskustannu...	26
	Ryhmälle sopivaa tarjontaa ei ole	12
	Tarjonnasta on liian vähän tietoa...	10
	Tapahtuma-ajat eivät sovi	7
	Lapsiryhmän kanssa on hankala ...	13
	Muu	1

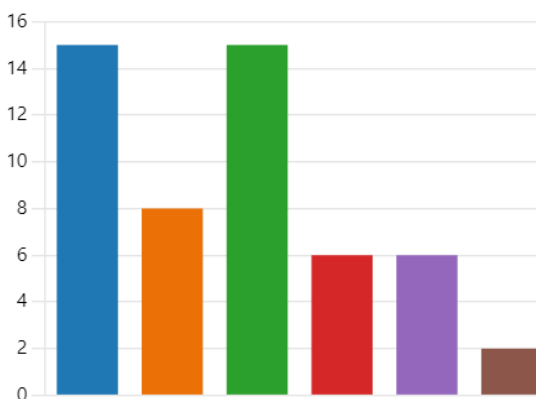

Sibbo:

16. Jos vieraillette vain harvoin (tai ette lainkaan) eri taidelaitoksissa, mikä on siihen suurin este? (valitse 3 tärkeintä)

[Lisätietoja](#)

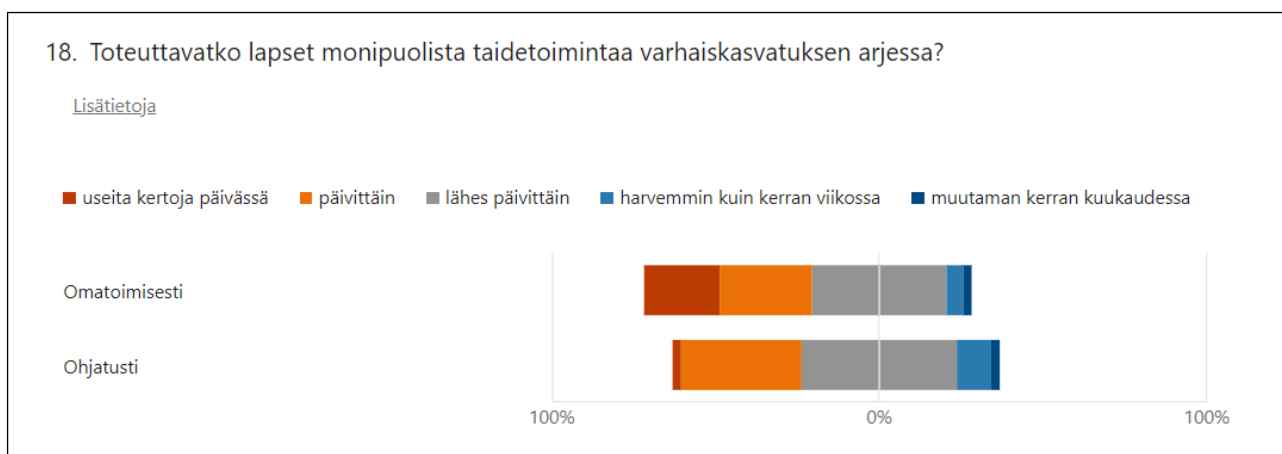
	Pitkä matka ja kuljetuskustannu...	15
	Ryhmälle sopivaa tarjontaa ei ole	8
	Tarjonnasta on liian vähän tietoa...	15
	Tapahtuma-ajat eivät sovi	6
	Lapsiryhmän kanssa on hankala ...	6
	Muu	2

8.6 Barnens självständiga konstverksamhet

Utöver den ledda verksamheten gör barnen även konstaktiviteter självständigt: de leker, gör musik, ritar och skapar dramaföreställningar. I den småbarnspedagogiska vardagen är andelen självstyrd verksamhet stor och det är viktigt att barnen får möjlighet att använda olika material, redskap och utrymmen.

Borgå:

Sibbo:

Utifrån svaren kan man konstatera att man i Borgå väl eller mycket väl kan beakta vad barn är intresserade av i småbarnsfostran, till cirka 70 procent. I Sibbo valde de tillfrågade oftast svaret "ganska bra".

I samtalen med konst- och kulturfostrarna var ett av teman att lyfta barnens önskemål fram och hur väl önskemålen och intressen kan beaktas i verksamheten. Många konstaterade att barnen i allmänhet är mycket entusiastiska och motiverade. Uppgifter och aktiviteter kan också oftast modifieras på ett sådant sätt att de intresserar olika slags barn.

“Nog går vi väl till Runebergs grav också?”, kollade ett förskolebarn upp på konst- och kultur-vandringen på Näse begravningsplats, Borgå museum.

Borgå:

19. Miten hyvin pystyt taidekasvatuksessa mielestäsi huomioimaan lasten omat kiinnostuksen kohteet?

[Lisätietoja](#)

	erittäin hyvin	7
	hyvin	19
	melko hyvin	9
	ei riittävästi	4
	ei lainkaan	0

Sibbo:

Bildens innehåll beskrivs i texten.

19. Miten hyvin pystyt taidekasvatuksessa mielestäsi huomioimaan lasten omat kiinnostuksen kohteet?

[Lisätietoja](#)

 Oivallukset

	erittäin hyvin	2
	hyvin	6
	melko hyvin	7
	ei riittävästi	3
	ei lainkaan	0

8.7 Att beakta barnets behov

Yrkesverksamma småbarnspedagoger tillfrågades hur väl man tar i beaktande barn i behov av stöd i den småbarnspedagogiska konstfostran. I Borgå svarade drygt hälften "ganska bra" och 34 procent svarade "bra". När de fick frågan om hur utomstående konstfostrare tar hänsyn till barn i behov av stöd steg andelen "inte tillräckligt"-svar markant från åtta procent till 33 procent. När konstpedagoger fick frågan om fortbildningsbehov var konstfostran för barn i behov av stöd det populäraste temat. Det andra var att handleda på svenska.

Nästan en tredjedel av Sibbos respondenter upplevde att barn i behov av stöd inte tas tillräckligt i hänsyn och att utomstående konstfostrare inte tar dem i beaktande (något mer än hälften av de svarande).

Frågan kom också upp i samtalen med konstfostrarna. Konstfostrarna uppgav att de oftast inte har förhandsinformation om vissa av barnen i grupperna är i behov av någon form av stöd och därför inte har möjlighet att förbereda sig med till exempel olika uppgifter. Bristen på information beror

bland annat påbarnets rätt till integritet. Det faktum att det är fler vuxna än normalt i gruppen kan vara den enda faktorn som avslöjar situationen. Konstfostrarna konstaterade dock att erfarna konstfostrare ofta har samlat på sig kunskapen att skraddarsy lämpliga uppgifter för alla barn. De anmärkte också att, till skillnad från den grundläggande undervisningen, är alla barn i samma grupper i den grundläggande konstundervisningen, så situationen är bekant för konstfostrarna.

Borgå:

21. Onko varhaiskasvatuksen taidekasvatuksessa mielestäsi huomioitu lapset, joilla on tuen tarvetta?

Lisätietoja

● erittäin hyvin	1
● hyvin	13
● melko hyvin	21
● ei riittävästi	3
● ei lainkaan	0

23. Huomioivatko ulkopuoliset taidekasvatuksen toimijat mielestäsi lapset, joilla on tuen tarvetta?

Lisätietoja

● erittäin hyvin	1
● hyvin	9
● melko hyvin	11
● ei riittävästi	11
● ei lainkaan	1

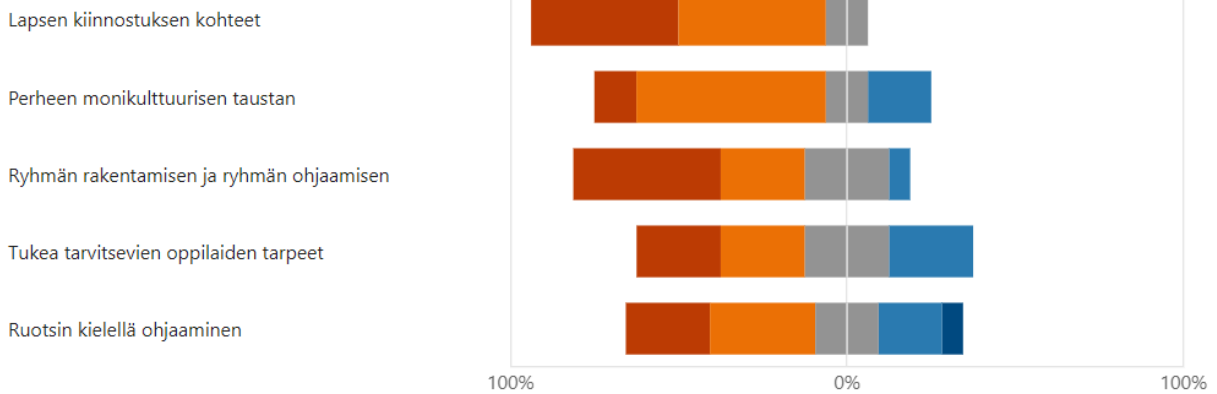
Konstfostrares svar på frågan: Hur väl kan du ta hänsyn till följande faktorer inom konstfostran?

Borgå:

18. Miten hyvin pystyt taidekasvatuksessa huomioimaan seuraavat asiat?

[Lisätietoja](#)

■ Erittäin hyvin ■ Melko hyvin ■ Hyvin ■ En riittävästi ■ Melko huonosti

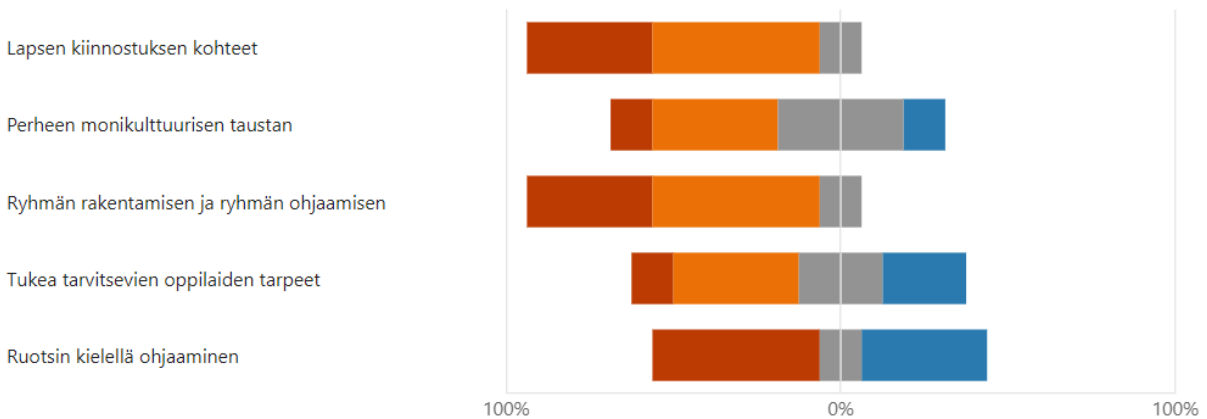

Sibbo:

18. Miten hyvin pystyt taidekasvatuksessa huomioimaan seuraavat asiat?

[Lisätietoja](#)

■ Erittäin hyvin ■ Melko hyvin ■ Hyvin ■ En riittävästi ■ Melko huonosti

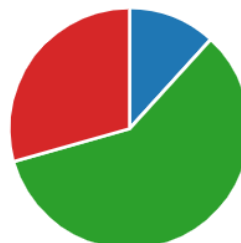
Sibbo:

21. Onko varhaiskasvatuksen taidekasvatuksessa mielestäsi huomioitu lapset, joilla on tuen tarvetta?

[Lisätietoja](#)

 Oivallukset

	erittäin hyvin	2
	hyvin	0
	melko hyvin	10
	ei riittävästi	5
	ei lainkaan	0

25. Huomioivatko ulkopuoliset taidekasvatuksen toimijat mielestäsi lapset, joilla on tuen tarvetta?

[Lisätietoja](#)

 Oivallukset

	erittäin hyvin	1
	hyvin	0
	melko hyvin	5
	ei riittävästi	9
	ei lainkaan	1

"Ofta njuter barn i behov av stöd av konstfostran. Alla barn njuter av att göra konst på olika sätt", yrkesverksam inom småbarnspedagogik.

Frågorna relaterade till att beakta barnets språk- och kulturella bakgrund i konstfostran var:

1. Hur anser du att familjernas mångkulturella bakgrund beaktas i konst- och färdighetsfostran? Har till exempel du eller ditt dagis tillräckliga kunskaper och färdigheter för att ta hänsyn till mångkultur. Har ni haft samarbete med en mångkulturell konstpedagog?
2. Hur anser du att barnets språkbakgrund beaktas i konst- och färdighetsfostran? Har till exempel du eller din arbetsplats tillräckliga kunskaper och färdigheter för att ta hänsyn till olika språkgrupper. Har ni samarbetat med konstpedagoger som talar andra språk?

Svaren som angavs a i svarsfältet gav en bild av en mycket varierande situation. Ungefär en tredjedel uppger att språkbakgrunden inte kan beaktas tillräckligt eller att det inte finns tillräcklig kompetens för det. Dessutom, baserat på svaren, sker inte samarbete med konstpedagoger med annan språkbakgrund (nästan) alls. Endast samarbete med den svenskspråkiga gruppen nämndes.

"Det finns inte så mycket mångkultur i gruppen för tillfället, vid behov söker jag information och diskuterar med familjerna vilka tips och önskemål de kan ha."

"Vi hittar nog lösningar med barnen, mer flerspråkigt material behövs för föräldrar/familjer."

"Kunskap finns men har för tillfället ingen familj från annan kultur. Inget samarbete med mångkulturell konstfostrare."

"Vi har en språk- och kulturansvarig person som gör runda i huset, men på konstsidan har mångkulturen inte funderats på i djupare utsträckning ännu."

"Inte ännu, en ansvarig för mångkultur har valts, vi hoppas på fler idéer från hens håll."

8.8 Behovet av vidareutbildning

Slutligen frågade vi småbarnspedagogerna vad deras egen relation är till konstfostran i sitt arbete. Till svarsalternativen kopplades också ett perspektiv relaterat till önskan och behovet av fortbildning. Merparten av respondenterna i både Borgå och Sibbo ansåg att konstfostran var viktigt och ville även utveckla sina färdigheter. I Borgå uppgav dessutom ungefär en fjärdedel att de skulle genomföra mer konstfostran och på ett mångsidigare sätt om de hade mer kompetenser.

20. Millainen on oma suhteesi taidekasvatukseen työssäsi?

[Lisätietoja](#)

 Oivallukset

- Pidän taidetoimintaa tärkeänä ja... 26
- Taidetoiminnan toteutus ei ole ... 2
- Toteuttaisin sitä enemmän ja m... 11
- Taidetoiminnan toteutus ei kuul... 1

Sibbo:

20. Millainen on oma suhteesi taidekasvatukseen työssäsi?

[Lisätietoja](#)

 Oivallukset

- Pidän taidetoimintaa tärkeänä ja... 14
- Pidän taidetoimintaa tärkeänä ... 3
- Toteuttaisin sitä enemmän ja m... 1
- Taidetoiminnan toteutus ei kuul... 0

”Varje barn, oberoende av ålder har rätten till självuttryck, och det är en väsentlig del av att uttrycka sig själv, observera och utforska sin omgivning och strukturera den oberoende av språk, ålder, utmaningar eller dylikt. Småbarnspedagogikens uppgift är att stöda detta och ge barnet verktyg till detta, samt stöda och informera familjen om processen.”

”Konstfostran är en del av grunderna för planen för småbarnspedagogik och ska därmed vara en del av verksamheten. Konstfostran är viktigt för att barnen kan öva olika färdigheter genom konstfostran och många barn har ett stort intresse för skapande.”

”Väldigt viktigt. Barn lär sig och utvecklas genom konst, de gillar det och det är roligt för dem att göra. Det utvecklar barnens fantasi, skapar och stärker färdigheter. Skapar en positiv självbild av jaget och den egna kompetensen och inlärningsförmågan.”

”Viktigt. Många har varken pengar eller resurser att ännu föra barnet till sådan här verksamhet efter dagiset.”

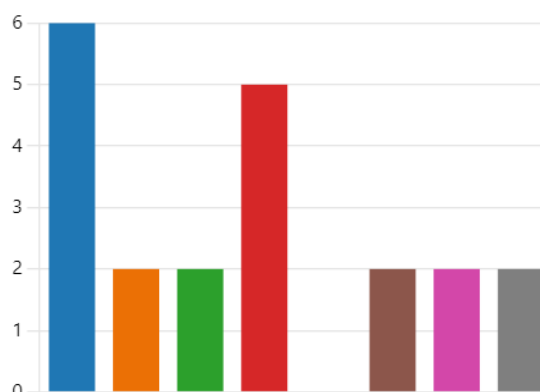
Konstpedagogernas svar på frågan om behovet av vidareutbildning:

Borgå:

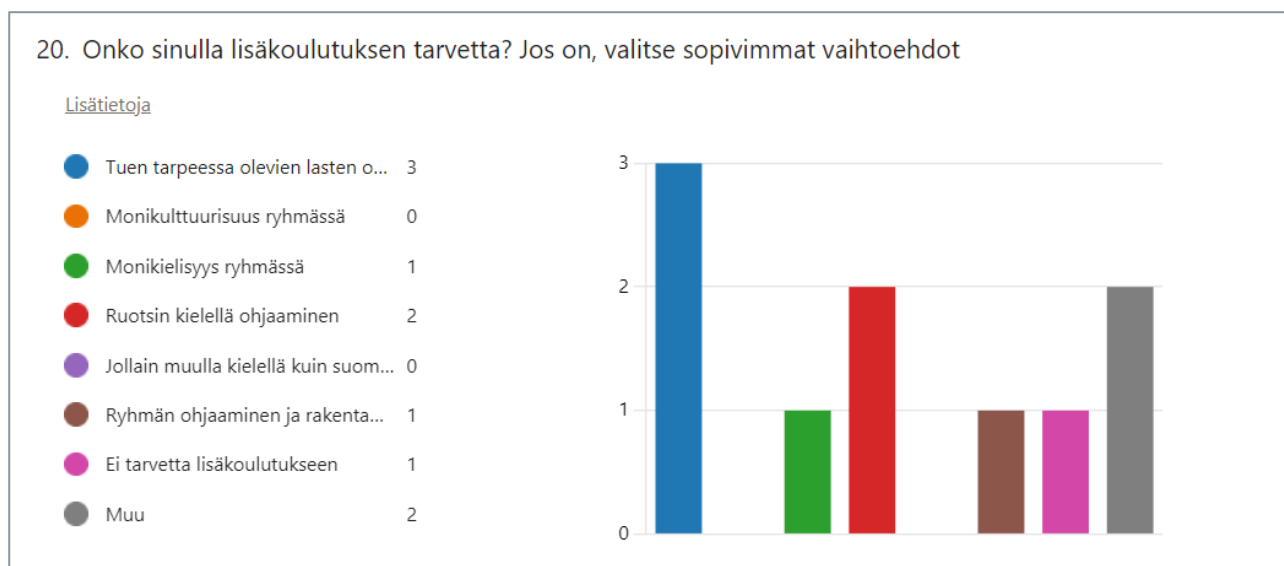
20. Onko sinulla lisäkoulutuksen tarvetta? Jos on, valitse sopivimmat vaihtoehdot

Lisätietoja

	Tuen tarpeessa olevien lasten o...	6
	Monikulttuurisuus ryhmässä	2
	Monikielisyys ryhmässä	2
	Ruotsin kielellä ohjaaminen	5
	Jollain muulla kielellä kuin suom...	0
	Ryhmän ohjaaminen ja rakenta...	2
	Ei tarvetta lisäkoulutukseen	2
	Muu	2

Sibbo:

9 Utvecklingsbehov för konstundervisningen i Borgå och Sibbo

I den första fasen av SKAPA-projektet låg fokus i Borgå och Sibbo på att bedöma det aktuella läget för konst- och kulturförskolan i kommunerna och påföljande utvecklingsbehov. På basen av enkäten framkom centrala frågor, som framöver bör lösas i samarbete med olika aktörer. Utöver det material som togs fram som ett resultat av kartläggningsarbetet fanns även tidigare material som hade producerats i samband med utformningen av kulturläroplanen och annan kulturverksamhet i Borgå och Sibbo.

Ett flertal av utvecklingsmålen som framkom under utredningsfasen kräver ett närmare samarbete mellan kommunernas olika sektorer. Konstförskolan i småbarnspedagogiken måste utvecklas i samarbete med i synnerhet administrationen och personalen inom småbarnspedagogiken, så att åtgärderna är effektiva och deras inverkan bibehålls och utvecklas i det vardagliga arbetet. Aktörer som erbjuder konstförskolan bör även öka ömsesidigt samarbete, så att konst- och kulturförskolan utgör en mångsidig och omfattande helhet som täcker olika behov så bra som möjligt, för både de som använder tjänsterna och de som erbjuder konst- och kulturförskolan.

Utvecklingen av verksamheten förutsätter vanligtvis att personal- och ekonomiska resurser beaktas i budgeteringen. Till exempel kan det att man deltar i fortbildning orsaka ett vikariebehov i småbarnspedagogiken, utöver andra utgifter. I Borgå ordnar konst- och kulturinstitutens konstförskollära utbildningsmöjligheter även för pedagoger inom småbarnsförskolan och grundskolan. Det är vanligtvis en tilläggsuppgift för en separat kostnad, som ska beaktas i budgeten hos den som inföskaffar utbildningstjänster.

I utredningen för Borgå och Sibbo uppmärksammades i synnerhet barnens möjlighet att jämlikt delta i konstfostran, oavsett språk eller kulturell bakgrund, dagisenhet eller barnets eventuella behov av stöd i konstverksamhet. I intervjuerna och i enkäten ombads dessutom småbarnspedagoger att lyfta fram möjliga utmaningar med att förverkliga konstverksamhet och hur dessa kunde lösas.

Vissa av de identifierade utvecklingsbehoven kan kräva mycket tid och omfattande offentlig diskussion. Det handlar till exempel om hur man kan påverka värderingar och attityder både i hemmen, i småbarnspedagogiken och hos beslutsfattare. Dessutom kan det lokala SKAPA-projektet inte påverka den grundläggande yrkesutbildningen för konstpedagoger eller yrkesverksamma inom småbarnspedagogik. De utvecklingsbehov som nämnts ovan kan emellertid lyftas upp och de kan delvis påverkas bland annat genom kommunikation och fortbildning.

9.1 Målsättning för konstfostran: en hållbar struktur, tillgänglighet och jämlikhet

Både i Borgå och Sibbo preciseras planeringen och förverkligandet, inklusive tidtabellen, av åtgärderna och pilotprojekten i samarbete med olika aktörer och målgrupper i nästa fas av projektet under åren 2024–2025. Målsättningar och avsedda effekter för åtgärderna listade nedan beskrivs mer ingående i kapitel 9.2 Åtgärder och målsättningar 2023–2025.

SKAPA hållbara målsättningar	
Struktur för ekonomi, administration och styrning	<ul style="list-style-type: none"> • Finansieringsmodell • Transportbidrag och anskaffningsbelopp
	<ul style="list-style-type: none"> • Datainsamling (elevunderlaget, andra språk- och kulturgrupper, barn som behöver stöd, undervisning av olika konstformer, prissättning). • Att leda med kunskap (mätinstrument, uppföljning, statistik) • Utvärdering (Cupore)
Struktur för samarbete och nätverk	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbete (dagem, skolor, konstskolor, kulturhus, konstnärer/konstföreningar, hemmen). • Nätverk (Östra Nylands kommuner, SKAPA-projekten, nationella nätverk)
Struktur för fortbildning, undervisningskvalitet och rekrytering	<ul style="list-style-type: none"> • Fortbildning för konstpedagoger och småbarnspedagogisk personal. • Fortbildning för konstfostrare i samarbete med skolor (pilotprojekt). • Utvärdering av utbildning (kompetens, olika språk). • Skapa tydliga utbildningsvägar.
Struktur för tillgänglighet och jämlikhet	<ul style="list-style-type: none"> • Pilotprojekt • Inkludering • Attityder och värderingar • Kommunikation och marknadsföring

9.2 Åtgärder och målsättningar 2023–2025

	Åtgärder 2023–2025	Inverkan/Målsättning
Finansieringsmodell	<p>De olika finansieringsmodellerna kartläggs för aktörer inom konstfost- ran och deras inverkan på samar- bete och verksamhet kartläggs.</p> <p>Målsättningen är att starkare binda konstundervisningen till existerande strukturer, till läroplanerna för små- barnspedagogik och grundläggande utbildning och enheternas budget.</p>	Med gemensam planering kan man undvika överlappande verksamhet och använda resurserna effektivt.
Transportbidrag och anskaffningsbelopp	<p>Etableras som en del av budgeten.</p> <p>Som ett försök slås Kulturstigens in- nehåll ihop till ett paket: tjänst + transport.</p> <p>Transporten kan inte användas till annat Kulturstigens tjänster.</p> <p>Målsättning att utöka på transportbi- draget för tillfället är det 1/läsår.</p>	Främjar tillgänglighet och jämlikhet inom konstfost- ran.
Datainsamling, att leda med kunskap	<p>Att utveckla mätinstrument och sta- tistik.</p> <p>Regelbunden datainsamling.</p> <p>Enkäter, intervjuer.</p>	Informationsbaserad uppföljning och planering av verksamhet och budg- tering.
Samarbete (hemmen, småbarnspedagogiska enheter, grundläg- gande utbildning/sko- lor, konstskolor, kul- turhus, konstnärer)	<p>Öka på gemensam planering av konstverksamhet och kulturläropla- nen med småbarnspedagogiken, ut- bildningstjänsterna, konstpedago- gerna och konstnärerna.</p> <p>Effektiv användning av tid och per- sonal- samt ekonomiska resurser: t.ex. gemensam kommunikation, att undvika överlappande verksamhet, tydliga roller, personalbehov i dag- hem, skolor, konstläroanstalter, att anlita en samordnare.</p>	<p>Att klargöra konstfost- rans målsätt- ningar och betydelse som en del av planen för småbarnspedagogik och grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.</p> <p>Kulturläroplanen är en del av planen för småbarnspedagogik och grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.</p> <p>Gemensamma målsättningar det går att förbinda sig till.</p> <p>Att bättre ta i beaktande barns olika behov (t.ex. ålder, behov av stöd)</p>

		Att ta hänsyn till småbarnspedagogikens vardag (t.ex. tidtabeller, användning av utrymmen).
	Utnämna kontaktpersoner inom konstfostran i småbarnspedagogiska enheter (kommunala, privata, familjedagvård, öppen verksamhet) och inom årskurserna i grundskolan och i skolorna.	Smidigt samarbete och smidig kommunikation.
	Samarbete med rådgivningscentraler, socialt arbete för barnfamiljer och utredande ungdomsarbete.	Man når de barn som vårdas i hemmet och de barn som har mest nytta av konstfostran.
Nätverk (Östra Nylands kommuner och andra SKAPA-projekt, nationella nätverk)	Man deltar i SKAPA-nätverkets verksamhet. Samarbete särskilt med projekten i Lovisa och Lapträsk samt Raseborg och Hangö. Samarbete med Sydkustens landskapsförbund.	Utbyte av kunskap och erfarenheter, utformning av idéer och gemensamt skapande.
	Nationella nätverk för barnkultur och konstfostran. Till exempel Kultur tillsammans - kontaktpunkten för kommunernas kulturverksamhet och förbundet för barnkulturcenter i Finland.	Nationell uppföljning av den konstpedagogiska och kommunala kulturverksamhetens utveckling, utbyte av information och erfarenheter.
Fortbildning, övrigt	Seminarium och en workshopdag för småbarnspedagogisk personal om konstfostran i Borgå och Sibbo; i nästa fas för grundskolelärare. Fortbildning separat och/eller i kombination med en ambulerande konstpedagog (småbarnspedagogik). Korta kurser i olika ämnen på konstskolor och/eller på småbarnspedagogiska enheter och grundskolor och på planeringsdagar. Pilotprojekt för fortbildning för konstpedagoger i samarbete med t.ex. Borgå Folkakademi	Konstfostran och dess metoder och mål blir bekanta för personalen inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.
	Utbildning och workshops för tjänstehandledare inom välfärdsområdet (t.ex. rådgivning, integrationstjänster, socialt arbete).	Tjänstehandledare inom välfärdsområdet bekantar sig med konst- och kulturtjänster som de kan hänvisa sina kunder till.

	Färdiga uppgiftspaket, handböcker och läromedel för pedagoger och lärare utarbetas (t.ex. uppgifter som kan göras före och efter konstbesöket). Både tryckt och nedladdningsbart material samt cirkulerande och utlåningsbart material (t.ex. Musikkärran i Sibbo, kulturkappsäcken i Borgå).	Studiematerialet kan även användas självständigt inom småbarnspedagogik och grundskoleundervisning.
Fortbildning för konstpedagoger	Handledning på svenska (även engelska). Handledning i arbete med barn i behov av stöd. Att ta hänsyn till mångkultur i konstpedagogiskt arbete.	Öka tillgänglighet till konstutbildning. Att öka på personalens kompetens ökar även på resurserna.
Vidareutbildning för personalen inom småbarnspedagogik	Att observera konstfostrarens arbete och delta i aktiviteter inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning; konstfostrarevägleder arbetet och utbildar personalen samtidigt. Handleda barn i behov av stöd. Att ta hänsyn till mångkultur.	Öka professionell kompetens och mångsidighet. Personalens kompetens ökar på resurserna.
PILOTPROJEKT 2023–2025	Åtgärder 2023–2025	Inverkan/Målsättning
Hemmets roll & pilotprojekt inom konstundervisningen	Konsthobbyer görs synliga och attraktiva genom kommunikation och verksamhet. Kommunikationsplanering och genomförande tillsammans med kommunernas kommunikations- och marknadsföringsenheter. Se även avsnittet Kommunikation och marknadsföring. <ul style="list-style-type: none"> Barnens och ungdomarnas egna erfarenheter. Att ge en röst till barn som har konst som hobby: intervjuer, poddar, filmer i samarbete med kommunernas marknadsförings- och kommunikationsenheter. 	Värderingar och attityder påverkas. Man når ut med kunskap om konstfostran till nya barn och barnfamiljer. Samarbetet mellan olika aktörer stärks.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation och marknadsföring i olika kanaler, även i andra kanaler än konstundervisningens egna kanaler > nya grupper nås. • Pop up -evenemang på nya, överraskande ställen (når brett ut till olika grupper, konstevenemang når ofta endast de som redan har eller är intresserade av hobbyn). Man stöder konstläroanstalter med att anordna pop up-evenemang. • Genom barnens verksamhet: öppna evenemang, möjlighet för föräldrar att följa verksamheten. Konsthobbyer tas aktivt upp och det förklaras vad det betyder ha en hobby "man behöver inte vara specialbegåvad för att ha en hobby". 	
	Korta kurser (öppna studier) genomförs parallellt med terminslång undervisning. T.ex. pröva tre gånger, även möjlighet att pröva på olika konstformer både i centrum och ute i byarna. Samarbete med t.ex. biblioteket och medborgarinstitutet.	
Pilotprojekt på rådgivningsbyråer och inom socialservicens tjänster för barnfamiljer	<p>Att ge en överblick av konst- och kulturtjänster till rådgivningscentralernas serviceraådgivare; vad som finns, var, hur man kan delta.</p> <p>Besök och deltagande i verksamhet, gemensam planering av tjänster.</p> <p>Material producerat av konstnärer till användning för serviceraådgivare och för att delas ut till familjer (uppgifter, handböcker).</p>	<p>Konst- och kulturtjänster blir bekanta: serviceraådgivare/personal känner till tjänsterna och kan hänvisa kunder till dem.</p> <p>Konstfostran blir en del av små barns och barnfamiljers liv.</p>

<p>Pilotprojekt inom förskoleverksamhet och i projektets senare skede inom grundskolan</p>	<p>Periodmässig introduktion av olika konstformer, en s.k. konstkarusell, eller att ta i beaktning dagisenheter- nas önskemål och behov i förhållande till olika konstformer. Specificeras utifrån gemensam planering, dock i första hand de typer av konst som annars inte är möjliga att erbjuda.</p> <p>Cirkulerande material och handledningspaket om olika ämnen: utformning av innehåll samt anvisningar och uppgifter. Bokningar via nätbutiken.</p> <p>Familjedagvårdarnasgruppers deltagande i konstaktiviteter bör utredas i större utsträckning, till exempel besök på konst- och kulturinstitutioner.</p>	<p>En konstpedagog diversifierar verksamheten inom småbarnspedagogiken: daghem, öppna aktiviteter.</p> <p>Att besöka konstinstitutioner och evenemang erbjuder barnen en minnesvärd erfarenhet och en helhetsupplevelse.</p>
<p>Övriga pilotprojekt, konstundervisning för unga</p>	<p>Fortsatt utveckling, till exempel:</p> <p>Öppna utrymmen för konst (Borgå konstskola, ungdomstjänster). T.ex. kulturtjänstens kulturverkstad Studio för fri konstverksamhet för 15–29-åringar.</p> <p>Konstnärsträffar och workshops i anknytning till den grundläggande undervisningen, bl.a. som en del av Kulturstigen.</p> <p>Utställningslokaler som inlärningsmiljö för bildkonstgrupper, 9:e-klassister och gymnasiediplom (Galleri Gamla Kaplansgården, Borgå).</p> <p>Näse Gårds pilotprojekt barnkulturhuset 2025 (kulturtjänsten, Borgå).</p> <p>Sommarmusik – unga musiker i stadsbilden -projektets utveckling (musikinstitutet och kulturtjänster, Borgå).</p>	<p>Mera mångsidig och tillgänglig verksamhet, avgiftsfri verksamhet.</p> <p>Större kännedom om och större synlighet för konstverksamhet för unga.</p> <p>Konstnär som yrke.</p>
<p>Inkludering</p>	<p>Att inkludera och hörsamma barn och familjer med olika metoder:</p>	<p>Barnen och deras vårdnadshavare-deltar i utvecklingsarbetet.</p>

	<p>observation, samtal och enkätundersökningar, dessutom observation och inkludering via konstverksamhet.</p> <p>Enkätundersökningar och intervjuer förmyndare, barn och ungdomar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. För de som redan har en hobby eller nyss slutat: Varför valde du en hobby inom konst – varför inte; byttes hobby ut mot en annan – varför? 2. För de som nyss börjat: varför valde du en hobby inom konst? 	<p>Målsättningen att samla information: bl.a. vad sporrar en att delta i konstverksamhet och å andra sidan, varför deltar man inte, hur borde konstutbildning utvecklas?</p>
Kommunikation och marknadsföring	<p>Förbättring av kommunikation. Aktiv och riktad kommunikation om konstverksamhet för barnfamiljer och i offentlig media: Utbud? För vem? Hur kan man delta?</p> <p>Att förbättra den offentliga nätsidan för Kulturstigen.</p> <p>Utveckla kommunikationen via sociala media.</p> <p>Attityder och värderingar (i hemmen, i småbarnspedagogiken, i skolorna, beslutsfattare osv.)</p>	<p>Förstärkande av värdet och betydelsen av konstundervisning i barnens och barnfamiljernas vardag. Varje barn har rättighet till konst och kultur.</p> <p>Olika målgruppers informationsbehov och olika medieplattformar tas i beaktning.</p>
	<p>Intern kommunikation via Intra och interna kanaler.</p> <p>Målsättning ett gemensamt anmälningssystem (för tillfället flera olika system, Borgå, Sibbo).</p> <p>Insamlandet av pedagogiskt material på gemensam nätsida (Borgå, Sibbo).</p> <p>Att ta i bruk en nätbutik, tjänstbricka (Borgå, Sibbo). Till en början kommunala aktörer. I fortsättning utvecklas på så sätt att även privata aktörer (konstpedagoger och konstnärer) kan bjuda ut sina tjänster.</p>	<p>Samla olika aktörers utbud på ett och samma ställe.</p> <p>Gör anmälningen och valet av tjänst smidigare, även möjlighet att välja tilläggstjänster, som t.ex. transport.</p>

10 Källor och annat material

Anttila, Eeva & Juntunen, Marja.-Leena 2018. Arts as Public Service: Strategic Steps towards Equality. Näkökulmia kansalliseen lapsistrategiaan. ArtsEqual. Taideyliopisto. Luettavissa osoitteesta < 04+Eeva+Anttila+Taideyliopisto.pdf (okm.fi)> (luettu 12.10.2023).

Bamford, Anne. 2006. Wow Factory. Global research compendium on the impact of the arts in education. Waxmann.

Ekman, Johan 2023. DET MÖJLIGAS KONST – Utmaningar och potential för svenskspråkig konstundervisning på fritiden för barn och unga i Åbo. Luettavissa osoitteessa < https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/skapa-rapport_webb.pdf > (luettu 12.10.2023).

Fagerudd, David 2023. Det finns för lite grundläggande konstutbildning på svenska i Åbo – ny rapport föreslår lösningar. Svenska Yle 18.8.2023. Luettavissa osoitteessa < <https://svenska.yle.fi/a/7-10039948> > (luettu 12.10.2023).

Garoff, Lasse. 2019. Mer än en hobby! En kartläggning av den grundläggande konstundervisning på svenska i Finland. Helsingfors: Svenska kulturfonden. Luettavissa osoitteesta <MerAnEnHobby_inlaga_lagupplöst.pdf (kulturfonden.fi)> (luettu 12.10.2023).

Hasselblatt, Helena. (2023) Koulujen ja taidetoimijoiden yhteistyö kulttuurikasvatussuunnitelmassa. Kehittämiskohteena Porvoon suomenkieliset peruskoulut. Luettavissa osoitteesta < JYX - Koulujen ja taidetoimijoiden yhteistyö kulttuurikasvatussuunnitelmassa: kehittämiskohteena Porvoon suomenkieliset peruskoulut (jyu.fi) > (luettu 12.10.2023).

Ilmola-Sheppard, L., Rautiainen, P., Westerlund, H., Lehikoinen, K., Karttunen, S., Juntunen, M-L. & Anttila, E. (2021) ArtsEqual: Tasa-arvo taiteen ja taidekasvatuksen palveluiden suuntana. Taideyliopisto. Luettavissa osoitteesta < ArtsEqual: Tasa-arvo taiteen ja taidekasvatuksen palveluiden suuntana (uniarts.fi)> (luettu 12.10.2023).

Juutinen, Jaana; Siippainen, Anna; Marjanen, Jukka; Sarkkinen, Tuomas; Lundkvist, Marina; Mykkänen, Arttu; Raitala, Maarit; Rissanen, Mari-Jatta; Ruokonen, Inkeri 2021. Pedagogisia jatkumaita ja ilmaisun iloa! Viisivuotiaiden pedagogiikka ja taito- ja taidekasvatuksen nykytila varhaiskasvatuksessa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 9:2021. Luettavissa osoitteesta < https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_9_2021.pdf > (luettu 12.10.2023).

Kuosmanen, Sinikka 2022. Taidetarina. Tutkimus varhaiskasvatuksen taidekasvatuksesta. Kasvatustieteellisiä tutkimuksia, numero 133. Luettavissa osoitteesta < Taidetarina: Tutkimus varhaiskasvatuksen taidekasvatuksesta (helsinki.fi)> (luettu 12.10.2023).

Lindell, Marina. (2020). *Kielibarometri 2020*. Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2021:2. Luettavissa osoitteesta < [Kielibarometri 2020 \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi)> (luettu 12.10.2023).

Komi, Tiina 2020. Taidekasvatus on lahja. Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto (VOL). Luettavissa osoitteesta < <https://www.vol.fi/uutiset/taidekasvatus-on-lahja/> > (luettu 12.10.2023).

Malmivirta, Helena 2015. Taideoppiminen ja ammattikasvatus -pedagoginen malli vai kokonaan uusi oppimisen paradigma? Ammattikasvatuksen aikakauskirjan erikoisnumero. OKKA-säätiö.

Luettavissa osoitteessa < Taideoppiminen ja ammattikasvatus – pedagoginen malli vai kokonaan uusi oppimisen paradigma? - pdf (journal.fi)> (luettu 12.10.2023).

Porvoon kaupunki 2022. Porvoon kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 1.8.2022. OPH-700-2022. Luettavissa osoitteessa < <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetusuunnitelma/24156823/varhaiskasvatus/tekstikappale/24179957> > (luettu 12.10.2023).

Porvoon kaupunki 2023. Kulttuurikasvatussuunnitelma 2023, luonnos. Ei julkinen.

Repo, L., Paananen, M., Eskelinen, M., Mattila, V., Lerkkanen M-K., Gammelgård, L., Ulvinen, J., Marjanen, J., Kivistö, A. & Hjelt, H. (2019). Varhaiskasvatuksen laatu arjessa. Varhaiskasvatussuunnitelman toteutuminen päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. *Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 15: 2019.*

Rissanen, Anna 2022. Lasten osallisuus varhaiskasvatuksen suunnittelussa ja arvioinnissa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Tiivistelmät 11:2022. Luettavissa osoitteessa < https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_T1122.pdf > (luettu 12.10.2023).

Ruokonen, Inkeri 2022. Ilmaisun monet muodot varhaislapsuuden kokonaisvaltaisessa pedagogiikassa. Teoksessa Inkeri Ruokonen (toim.), Ilmaisun ilo. Käsikirja 0–8-vuotiaiden taito- ja taidekasvatukseen. (s. 19–34). Jyväskylä: PS-Kustannus.

Ruokonen, Inkeri 2020. Varhaiskasvatuksen taidekasvatus – leikkiä, lumousta, oppimista ja hyvää elämää. Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto VOL. Luettavissa osoitteessa < https://www.vol.fi/uploads/2020/02/de8a96fe-varhaiskasvatuksen-taidekasvatus_suomi_low.pdf > (luettu 12.10.2023).

Ruokonen, Inkeri 2020b. Konstfostran i småbarnspedagogiken – lek, hänförelse, lärande och ett gott liv. Småbarnspedagogikens Lärarförbund SLF. < https://www.vol.fi/uploads/2020/02/984df8c7-varhaiskasvatuksen-taidekasvatus_ruotsi_netsti.pdf >.

Ruokonen, Inkeri & Rusanen, Sinikka 2009. Esteettinen kasvattaja kulttuurisena kasvattajana. Teoksessa Ruokonen Inkeri, Rusanen Sinikka & Välimäki Anna-Leena (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa. Iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 10–15.

Saarela, Jan 2020. Den svenskspråkiga befolkningen i Finland 1990–2040. Tankesmedjan Magma och Svenska Finlands folkting. Luettavissa osoitteessa < <https://www.sipoo.fi/wp-content/uploads/2023/08/Sipoon-kirjaston-ja-varhaiskasvatuksen-yhteistyosuunnitelma-1.pdf>> (luettu 12.10.2023).

Sipoon kunta 2022. Sipoon varhaiskasvatussuunnitelma 14.6.2022. Luettavissa osoitteessa < <https://www.sipoo.fi/wp-content/uploads/2022/08/Vasu-2022-.pdf>> (luettu 12.10.2023).

Sundblom, Dan. 2022. SKAPA -Konstundervisning för barn och unga på svenska i Finland. Svenska kulturfonden. Luettavissa osoitteessa < <https://www.sipoo.fi/wp-content/uploads/2022/08/Vasu-2022-.pdf>> (luettu 12.10.2023).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022. Opetushallitus. Määräykset ja ohjeet 2022:2a. Luettavissa osoitteesta < https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_2.pdf> (luettu 12.10.2023).

Varto, Juha. 2010. Taidepedagogiikan käytäntö, tiedonala ja tieteenala: Lyhyt katsaus lyhyen historian juoneen. Teoksessa Anttila, Eeva (toim.) Taiteen jälki. Taidepedagogiikan polkuja ja risteyksiä. Teatterikorkeakoulun julkaisusarja 40, s. 17–34 Luettavissa osoitteessa < https://taju.uniarts.fi/bitstream/handle/10024/7000/TeaK_40.pdf> (luettu 12.10.2023).

Westerlund, Heidi, Lehikoinen, Kai, Anttila, Eeva, Houni, Pia, Karttunen, Sari, Väkevä, Lauri, Furu, Patrick, Heimonen, Marja, Jansson, Satu-Mari, Juntunen, Marja-Leena, Kantonen, Lea, Laes, Tuulikki, Laitinen, Liisa, Laukkanen, Anu & Pässilä, Anne 2016. Taiteet, tasa-arvo ja hyvinvointi: Katsaus kansainväliseen tutkimukseen. Kokos-julkaisu 2/2016. ArtsEqual. Taideyliopisto. Luettavissa osoitteessa < https://taju.uniarts.fi/bitstream/handle/10024/7081/Kokos_2_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (luettu 12.10.2023).

Digitaliska källor

BORGÅ

Kulttuuripolku: <https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/palvelut-kouluille/kulttuuripolku/>

Mini-Kultis: <https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/mini-kultis/>

Porvoon kaupungin verkkopalvelu (palvelualueiden sivustot, uutiset ja tapahtumat): <https://www.porvoo.fi/>

Porvoon harrastamisen malli: <https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/porvoon-harrastamisen-malli/>

Porvoon kirjaston palvelut lapsille ja nuorille: <https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kirjasto/kirjaston-palvelut/kirjaston-palvelut-lapsille-ja-nuorille/>

Porvoon taidekoulu: <https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/porvoon-taidekoulu/>

Porvoonseudun musiikkiopisto: <https://porvoonseudunmusiikkiopisto.fi/>

SIBBO

Popup ry: <https://www.popupry.com/>

Sipoon kunnan verkkopalvelu (palvelualueiden sivustot, uutiset ja tapahtumat): <https://www.sipoo.fi/>

Sipoo, lasten ja nuorten toiminta: <https://www.sipoo.fi/vapaa-aika-ja-nuoret/kirjasto/lasten-ja-nuorten-toiminta/>

Sipoon kulttuuri- ja vapaa-aikaesite, https://www.sipoo.fi/wp-content/uploads/2022/09/KuVa-esite_2022_2023.pdf

Sipoon opisto: <https://www.sipoo.fi/palvelu/sipoon-opisto/>

Sipoon suomalainen seurakunta: <https://www.sipoonsuomalainenseurakunta.fi/>

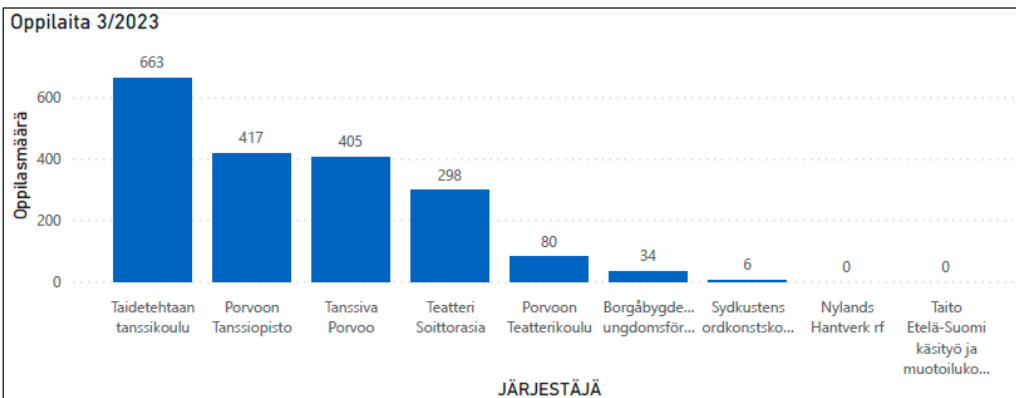
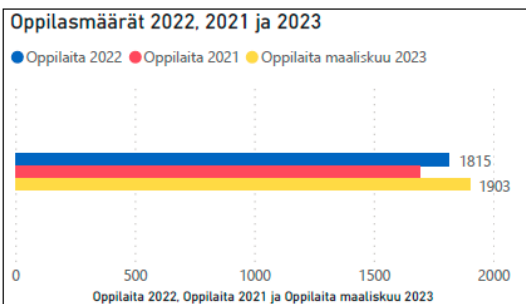
Sibbo svenska församling: https://www.sibbosve_nskaforsamling.fi/

11 Bilagor

Bilaga 1 Statistik över den grundläggande konstundervisningen

Porvoossa taiteen perusopetuksen piirissä on syksyllä 2023 noin 5500 oppilasta, joista Porvoon-seudun musiikkiopistossa opiskelee Porvoossa 2723 ja Sipoossa 375 oppilasta. Perusopetuksen oppilaita heistä on Porvoossa 387 ja Sipoossa 117. Porvoon taidekoulussa opiskelee Porvoossa 501 ja Sipoossa 230 oppilasta, joista perusopetuksen oppilaita on Porvoossa 143 ja Sipoossa 92. Taiteen perusopetuksen yksityiset järjestäjät ja oppilasmäärät Porvoossa 2021–2023.

Taiteen perusopetus, yksityiset oppilaitokset 2021-2023, Porvoo

Taiteen perusopetuksen järjestäjien oppilasmäärät Sipoossa lv. 2022–2023.

Taiteen perusopetus Sipoossa

Järjestäjä	Kurssit, leirit	Alle kouluikäiset	Kouluikäiset	Kaikki TPO oppilaat
Keravan tanssiopisto	0	76	70	146
Musiikkiopisto Sipoossa	0	113	375	488
Sipoon musiikkikoulu	0	0	48	48
Sydkustens ordkonstskola	30	0	35	35
Taidekoulu Sipoossa	66	36	92	128
Yhteensä	96	225	620	845

Alle kouluikäiset

225

Kouluikäiset

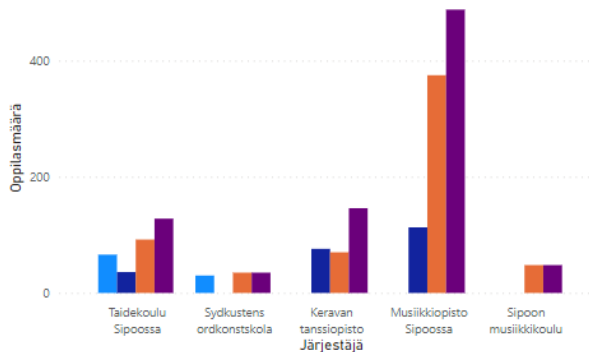
620

Kaikki oppilaat

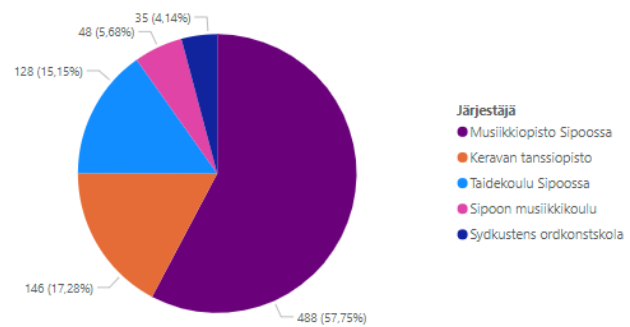
845

Oppilaat

● Oppilasmäärä ● Summa – alle kouluikäiset ● Summa – kouluikäiset ● Summa – kaikki oppilaat

Kaikki oppilaat

Bilaga 2 Kulturstigen, kulturfostran i den grundläggande undervisningen läsåret 2023–2024, Borgå

Toimija	Taiteenlaji	Luokka-aste
Kulttuuripalvelut	Esittävät taiteet, sirkusnäytös	1. lk
Musiikkiopisto	Musiikki, sinfoniaorkesterin konsertti	2. lk
Kulttuuripalvelut	Tanssi, kulttuuriperintö; Lasten tanssiaiset	3. lk
Taidekoulu	Kuvataide, taidepajat	4. lk
Porvoon museo	Kulttuuriperintö; Museomysteeri	5. lk
J. L. Runebergin koti (kulttuuripalvelut)	Kulttuuriperintö; vierailu museossa	6. lk
Kulttuuripalvelut	Kuvataide; vierailu nykytaidenäytelyssä	7. lk
Kulttuuripalvelut	Elokuva; elokuvanäytös	8. lk
Kulttuuripalvelut	Esittävät taiteet; tanssi	9. lk

<https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/palvelut-kouluille/kulttuuripolku/>

Bilaga 3 Mini-kultis 2023, Borgå

Mini-Kultis-toimintaan osallistuneet päiväkodit ja lasten määrä keväällä 2023.

Mini-Kultis syksyn 2023 toiminnan suunnittelu

Lukuvuoden teema on monilukutaito (ja hyvinvointi)

Historia ja kulttuuri (Porvoon museo ja J. L. Runebergin koti)

- Kurkista J. L. Runebergin kodin arjen askareisiin 1800-luvulla
- Entisajan elämää 3–6-vuotiaille (Porvoon museo)
- Museoetsivä-kurssi esikoululaisille (Porvoon museo)
- Päiväkotiryhmille opastetut kierrokset ja pientä ekstraa syksyllä.
- Leikin ja opin -tila, elokuun loppuun auki (myös syyskuussa Mini-Kultiksen osalta)

Kirjallisuus (Kirjasto)

- Sadun lumoava taikamaailma kutsuu: Satuviikko
- Vierailu kirjastossa tai kirjastoautossa

Liikunta (Liikuntapalvelut)

- Liikuntavaunu: syksyllä pystyy pitämään, liikuntapalvelut kuljettaa paikalle, pitää säilyttää paikassa, jossa ei pääse ilkivaltaa syntymään. Sisältöä päivitetään. Lähtee taas huhtikuussa lainaan. Maksimissa 1vko/päiväkoti.
- Miniliikuntamaa: tiistaisin ja torstaisin Kanteletalon liikuntasalissa 6.9. alkaen klo 9–10.30
- Liikuntapaikat ja -tilat päiväkotien yhteydessä
- Lasten Liikuntamaailma-toiminta sunnuntaisin 11.9. alkaen klo 10–12 Kokonhalli
- Uimahallikäynnit esikoululaisille. Kuljetukset hankerahoituksella jatkuvat toukokuussa. Kirjattu esiopetus-suunnitelmaan (voimaan 1.8.2022) -> Kuljetukset jatkossa päiväkotien määrärahoista huhti-toukokuussa. Kaikille ryhmille 2–3 kertaa tarjolla. Tavoitteena viiden vuoden ajan viisi uintikertaa kaudessa.
- Luistelu- ja hiihdonohjausta päiväkotilapsille viime vuoden tapaan torstaisin ja perjantaisin.

Luonto (Porvoon luontokoulu)

- Syyslukukaudella kahden tunnin ohjelma esiopetusryhmille
- Luemme yhdessä Linda Bondestamin kirjaa Elämäni pohjalla – yksinäisen kaskelotin tarina ja leikimme leikkejä sekä teemme tehtäviä, jotka liittyvät kirjan teemoihin. Ohjelma järjestetään kokonaan ulkona.

Musiikki (Musiikkiopisto)

- musiikkileikkikoulutoiminta päiväkodissa 3–5-vuotiaille ja esikoululaisille
- pienet konsertit, musiikkisatu, soitinesittelyt
- toimintaa ja tapahtumia perhepäivähoidon lapsille musiikkiopiston tiloissa
- Räätelöidyt koulutukset henkilökunnalle – laulut, leikit ja musiikilliset leikkituokiot, soitinesittelyt ja soitinvalmennus.

Huom! Koulutuksen hinta: 45 min/45 euroa ja 60 min/60 euroa.

Kulttuuripalvelut

- Mini-Kultis-tarjonnassa taidenäyttelyt ja vierailut taidenäyttelyissä ja Runebergin kodissa
- Maailman tärkeimmälle yleisölle -tarjonta (3 €/hlö)

Taidekoulu

- Kuvataideviikko viikolla 20. Ilmoittautumisia mukavasti: suomenkieliset täynnä, ruotsinkielisiä mahtuu vielä.
- Mukaan mahtuu n. 20 ryhmää molemmista kieliryhmistä.
- Yksi ryhmä tulossa Taidekoululle, muuten vierailut päiväkodeissa.
- Irina Sorsa ja Anne Niskala ovat vetäneet syksyn aikana Minikultis-pajoja Taidekoulun tiloissa usealle päiväkotiryhmälle.
- Ruotsinkielinen Mini-Kultis järjestellään uudelleen.

Porvoon museo

- Museoetsivä, entisajan elämää -kapsäkki

Bilaga 4 Statistik över annan konstundervisning

Taidekasvatus varhaiskasvatusikäisille Sipoon kunnan alueella olevissa organisaatioissa.

Organisaatio	Taidemuoto	Kieli	Osallistujat, alle kouluikäiset	Ryhmä ruotsiksi	Ruotsinkielisten lkm.	Opetussuunnitelma
Musiikkiopisto Sipoossa	musiikki, tanssi	suomi, ruotsi	113	kyllä	3	kyllä
Taidekoulu Sipoossa	kuvataide	suomi, ruotsi	36	kaksikielisiä ryhmiä		kyllä
Keravan tanssiopisto	tanssi	suomi	76	ei	0	kyllä
Sydkestens ordkonstskola	sanataide	ruotsi	0	kyllä	0	kyllä
Sipoon musiikkikoulu	musiikki	suomi	0	kyllä	0	kyllä
Sipoon kirjasto	kirjallisuus	suomi, ruotsi	1421	kyllä	674	ei
Sipoo Opisto, kansalaisopisto	sirkus, luova liikunta	suomi, ruotsi	92	kyllä	10	ei
Lilla Villan, lastenkulttuurikeskus	lastenkulttuuri	suomi, ruotsi	1952	kyllä	587	ei
Porvoon museo (aluemuseo)	kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatus	suomi, ruotsi	0	kyllä	0	ei
Sipoon kulttuuripolku	musiikki, kuvataide, tanssi, kulttuuriperintö ja	suomi, ruotsi	360	kyllä	168	ei, kulttuurikasvatussuunnitelma

	kulttuuriympäristökasvatus					
Kultur på dagis	musiikki, draama, tanssi, satuleikki	ruotsi	126	kyllä	126	ei
Yhteensä			4212		1558	
TPO yhteensä			225		55	

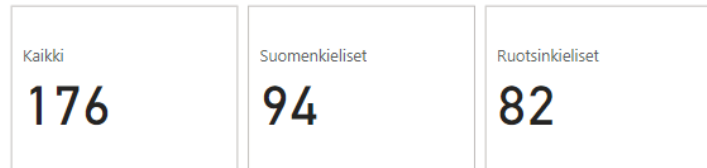
Sipoon Hobari-kerhot syksyllä 2023

	Kerhon nimi	taidelaji	osallistujat	kieli
1.	Kuvataidetta 1–3 syksy	kuvataide	10	suomi
2.	Kässäkerho 1–6 lk. höst	käsityö	17	ruotsi
3.	Keramik i Boxby 1–4 höst	kuvataide	10	ruotsi
4.	Keramik 7åk 1–4 höst	kuvataide	10	ruotsi
5.	Pysseklubb åk 2–5 höst	käsityö	9	ruotsi
6.	Keramiikka 5–6 syksy	kuvataide	10	suomi
7.	Keramiikka 4–6 lk syksy	kuvataide	8	suomi
8.	Lek och rörelse 4–6 lk. syksy	tanssi	8	ruotsi
9.	Lek och rörelse 1–2 höst	tanssi	15	ruotsi
10.	Lek och rörelse 3–4, höst	tanssi	13	ruotsi
11.	Dance 1–6 lk, syksy	tanssi	15	suomi
12.	Elokuvan lumoissa 1–3 lk. syksy	media	12	suomi
13.	Elokuva lumoissa 1–6 lk syksy	media	9	suomi
14.	Viuluryhmä	musiikki	2	suomi
15.	MunKuoro, syksy	musiikki	3	suomi
16.	Viuluryhmä Söderkulla, syksy	musiikki	9	suomi
17.	Pelisuunnittelu yli 9-v (etä)	media	12	suomi

18.	Rentoa teatteri-ilmaisua 3–5 lk.	teatteri	4	suomi
	Yhteensä		178	
	Ruotsinkielisiä ryhmiä 7 kpl		82	

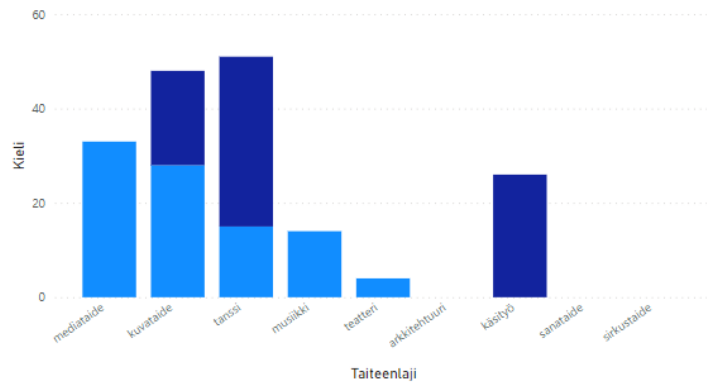
SIPOON HOBARIN KERHOT SYKSY 2023

Taiteenlaji	Kerhot	Osaajistajat	Suomenkieliset	Ruotsinkieliset
arkkitehtuuri	0	0	0	0
kuvataide	5	48	28	20
käsityö	2	26	0	26
mediataide	3	33	33	0
musiikki	3	14	14	0
sanataide	0	0	0	0
sirkustaide	0	0	0	0
tanssi	4	51	15	36
teatteri	0	4	4	0
Yhteensä	17	176	94	82

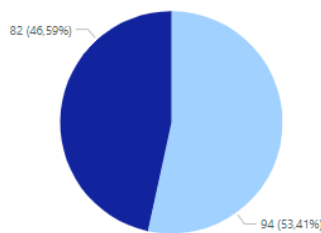

Osallistujat

● Suomenkieliset ● Ruotsinkieliset

Ohjaukikieli

Porvoon harrastamisen mallin kerhot syksyllä 2023

Porvoon harrastamisen mallin kerhoissa on tarjolla 77 kerhoa ala- ja yläkouluikäisille. Taidekasvatusta sisälsi 34 kerhoista, joista yksi (1) kerho oli ruotsinkielinen ja kuusi (6) kaksikielisiä. <https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/porvoon-harrastamisen-malli/>

	Kerhon nimi	Paikka	Taidemuoto	ohjaukikieli
1.	Kädentaidot 1.–3. lk	AE koulu	kädentaito	suomi
2.	Kädentaidot 3.–6. lk	AE koulu	kädentaito	suomi
3.	Tanssi 1.–2. lk	AE koulu	tanssi	suomi
4.	Tanssi 3.–6. lk	AE koulu	tanssi	suomi
5.	Kuvataide ja kädentaidot 1.–3. lk	Eklöfska skolan	kuvataide, kädentaidot	suomi, ruotsi
6.	Kuvataide ja kädentaidot 3.–6. lk	Eklöfska skolan	kuvataide, kädentaidot	suomi, ruotsi
7.	Sirkus 1.–4. lk	Eklöfska skolan	sirkus	suomi
8.	Sirkus 3.–6. lk	Eklöfska skolan	sirkus	suomi
9.	Tanssi 3.–6. lk	Eklöfska skolan	tanssi	suomi
10.	Sogwood mediaverstas-3.-6. lk	Hamarin koulu	media	suomi
11.	Kuvataide ja kädentaidot 1.-6. lk	Hinthaaran koulu / Hindhår skola	kuvataide, kädentaidot	suomi, ruotsi

12.	Kuvataide ja kädentaidot 1.-6. lk	Hinthaaran koulu / Hindhår skola	kuvataide, kädentaidot	suomi, ruotsi
13.	Sirkus 1.-6. lk	Hinthaaran koulu / Hindhår skola	sirkus	suomi
14.	Teatteri 1.-5. lk	Hinthaaran koulu / Hindhår skola	teatteri	suomi
15.	Kuoro 1.-6. lk	Huhtisten koulu	musiikki	suomi
16.	Kädentaidot 1.-3. lk	Huhtisten koulu	kädentaito	suomi
17.	Kädentaidot 4.-6. lk	Huhtisten koulu	kädentaito	suomi
18.	Musiikki 1.-3. lk	Ilolan koulu	musiikki	suomi
19.	Sirkus 3.-6. lk	Jokilaakson koulu	sirkus	suomi
20.	Kuoro 1.-3. lk	Keskuskoulu	musiikki	suomi
21.	Sirkus 1.-3. lk	Kevätkummun koulu	sirkus	suomi
22.	Teatteri 1.-6. lk	Kevätkummun koulu	teatteri	suomi
23.	Teatteri 1.-6. lk	Vårberga skolan	teatteri	ruotsi
24.	Sirkus 1.-6. lk.	Kulloo koulu	sirkus	suomi
25.	Kuvataide ja kädentaidot 1.-3. lk	Kvarnbacken skola	kuvataide, kädentaidot	suomi, ruotsi
26.	Kuvataide ja kädentaidot 3.-6. lk	Kvarnbacken skola	kuvataide, kädentaidot	suomi, ruotsi
27.	Sirkus 1.-4. lk	Peipon koulu	sirkus	suomi
28.	Sirkus 3.-6. lk	Peipon koulu	sirkus	suomi
29.	Teatteri 1.-5. lk	Sannes skola	teatteri	suomi, ruotsi
30.	Tanssi 1.-6. lk	Strömborska skola	tanssi	suomi
31.	Teatteri 1.-6. lk	Strömborska skola	teatteri	ruotsi
32.	Bändikerho	Musiikkiopisto	musiikki	suomi
33.	Kuvataide	Pääskytien koulu	kuvataide	suomi
34.	Ordbubblan	Huvudbiblioteket	sanataide	ruotsi

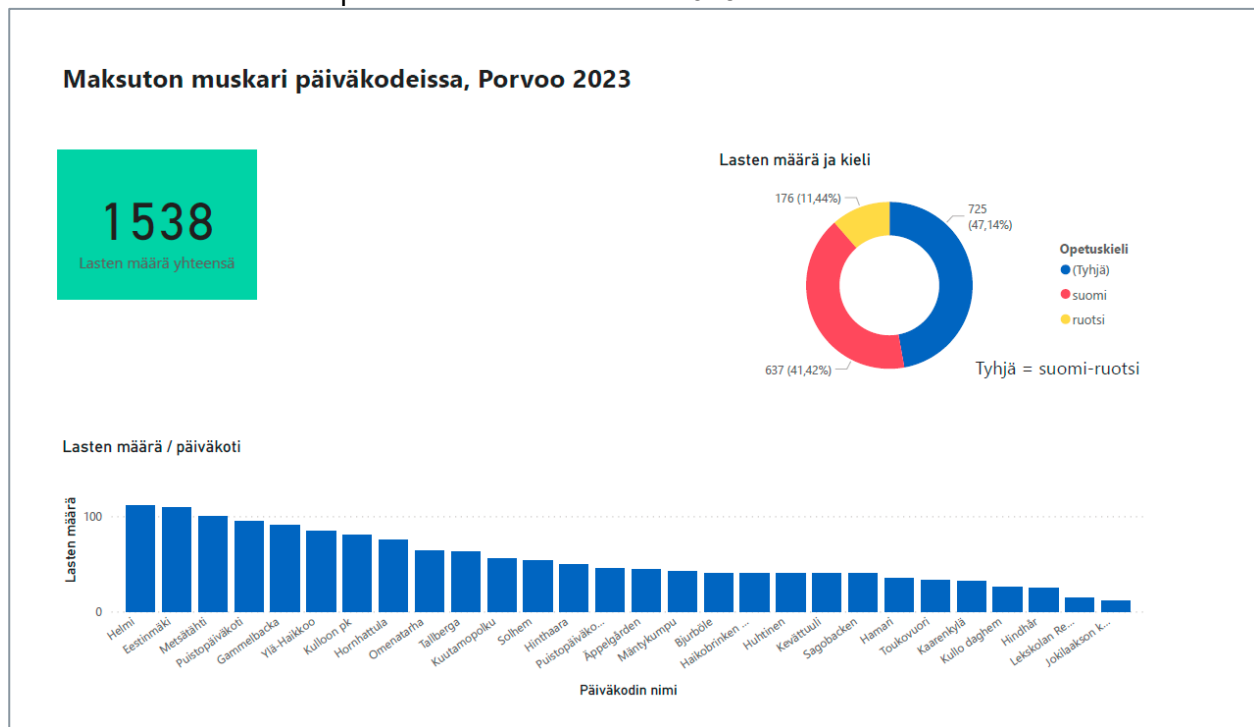
Bilaga 5 Kulturstigen, kulturfostran i den grundläggande undervisningen läsåret 2023–2024, Sibbo

Toimija	Tilaja	Taiteenlaji	Luokka-aste
Nukketeatteri Ofelia ja Taidekoulu Sipoossa	Kulttuuripalvelut, varhaiskasvatus	Monitaiteellinen työpaja, Sipoon kotiseutu	0. lk
Rävsson company ry	Kulttuuripalvelut	Musiikkityöpaja, Sipoon kotiseutu	1. lk
Sibbesgården	Kulttuuripalvelut	Kotiseutu ja historia	2. lk
Musiikkiopisto Sipoossa (Musamestarit.fi)	Kulttuuripalvelut	Digitaalinen soitinesittely	3. lk
Lilla Villan	Koulutuspalvelut	Teatteriesitys	4. lk

Keravan tanssiopisto, Musiikkiopisto Siipossa, Pesula galleria	Kulttuuripalvelut, koulutuspalvelut	Pesulagallerian vierailu; Taide tutuksi, työpajatoiminta	5. lk
Taiteilijavierailu	Koulutuspalvelut	Desing työpaja, vierailu	6. lk
UMO	Kulttuuripalvelut	Konsertti; Musiikki, vierailu	7. lk
Taidetestaajat	Taidetestaajat	Taidetestaajat, vierailu	8. lk
Helsingin museot	Koulutuspalvelut	Museokäynti; Kuvataide, tanssitaide, vierailu	9. lk

Bilaga 6 Avgiftsfri musiklekisverksamhet i Borgå

Porvoonseudun musiikkiopiston maksuton muskari 2023.

Bilaga 7 Exempel på kulturaktivitet för barn och unga i Borgå och Sibbo 2023

Vauvojen värimaanantait

Vauvojen värimaanantait on uusi tapahtumasarja Galleria Vanhassa Kappalaisentalossa kaikille alle vuoden ikäisille vauvoille ja heidän vanhemmilleen. Värimaanantaisin vauva pääsee tutustumaan väreihin, muotoihin ja pintoihin tutkien, leikkien ja itse maalaten. Tapahtuman keskiössä on kuvataide ja Galleria Vanha Kappalaisentalon ajankohtainen taidenäyttely.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/vauvojen-varimaanantaissa-tutkitaan-vareja-muotoja-ja-pintoja/>

Vauvojen kartano

Näsin kartano muuttui Vauvojen kartanoksi syyskuussa, jolloin tarjolla oli monipuolisia kulttuurielämyksiä, kuten värikylpyjä, esityksiä ja näyttelyitä perheen pienimmille. Toteutus: Työryhmä Vauvojen kartano ja kulttuuripalvelut.

<https://www.facebook.com/vauvojenkartano>

Leiki ja opi

Kesäisin J. L. Runebergin kodin pihapiirissä pääsee hauskalle aikamatkalle. Leikkipaikassa lapset voivat kokeilla erilaisia vanhanajan puuhia: pumpata vettä kaivosta, kerätä kananmunia, kokeilla kalaonneaan ja käydä torilla. Lapset ovat tervetulleita puuhastelemaan oman aikuisen seurassa. Leikkipaikkaan on vapaa pääsy kesä-elokuussa museon ollessa auki.

<https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/museot-ja-nayttelyt/runebergin-koti/leiki-ja-opi/>

Omatoimityöpaja – Pieni Puutarhakeidas

Galleria Vanha Kappalaisentalon piha-aittaaan rakennettu omatoimityöpaja toi kesän iloa ja vehreyttä koko perheelle kesä- ja heinäkuussa 2023. Puutarhakeidas johdatti koko perheen istuttamaan oman yllätyskasvin. Omatoimityöpaja sisälsi materiaalit ja ohjeet yllätyskasvin istutukseen. Pajassa hyödynnettiin ekologisia materiaaleja. Toteutus: kaupungin kulttuuripalvelut.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/kesaisia-tapahtumia-galleria-vanhan-kappalaisentalon-pihapiirissa-koko-perheelle/>

Runeberg Junior -lastenkirjallisuuspalkinto

Runeberg Junior -palkinto myönnetään kotimaiselle kaunokirjalliselle suomen- tai ruotsinkieliselle lastenkirjalle, jonka kohderyhmänä ovat 6–9-vuotiaat lapset. Esiraati tutustuu vuoden 2022 lokakuun jälkeen julkaisuihin kirjoihin ja valitsee näistä korkeintaan kymmenen ehdokasta palkinnon saajaksi.

Esiraadin ehdokkaat julkistetaan marraskuussa. Palkinnon saajasta päättää porvooolaisista esikoululaisista ja ensimmäisen ja toisen luokan oppilaista koostuva lapsiraati. Palkinnon saaja julkistetaan Runebergin päivänä 5.2.2024.

Runeberg Junior -palkinto on Porvoon kaupungin ja KSF Media / Sanomalehti Östnylandin yhteinen 10 000 euron suuruinen lastenkirjallisuuspalkinto. Palkinnon tarkoitus on edistää lasten lukuintoa.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/runeberg-junior-lastenkirjallisuuspalkinnon-esiraati-aloittaa-tyonsa-ja-ottaa-vaasaan-kirjoja-arvioitavaksi-4/>

Kesälukukampanja

Porvooolaiset alakoululaiset osallistuivat kolmatta kertaa peräkkäin kesälukukampanjaan, jonka tuloksena he lukivat ennätyselliset 18 661 kirjaa. Kampanjaan osallistuivat kaikki suomen- ja ruotsinkieliset alakoulut.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/kesalukukampanjan-huikeat-tulokset-koululaiset-lukivat-18-661-kirjaa-kesan-aikana/>

Sanataiteen syksy

Sydkustens Ordkonstskola on järjestänyt sanataiteen perusopetusta Porvoossa useamman vuoden. Kirjasto tarjoaa toiminnalle tilat. Uutta on suomenkielinen sanataidekerho, jonka pilottikokeilu järjestetään syksyllä 2023 syksynä osana Kirjastotaiteilua-hanketta.

Porvoon kaupunki on sitoutunut lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseen. Kaupungissa otettiin käyttöön lukutakuu: tänä vuonna 1.–2.-luokkalaisten lukutaidon edistämiseen ja lukuinnon vahvistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/sanataiteen-poikkeuksellinen-syksy/>

Kesämusiikin lähettäjä Porvoon katukuvassa kesäkuussa

Projektin tarkoitus on tukea nuoria soittajia ja täyttää Porvoon äänimaailmaa ja katukuvaa elävällä musiikilla kesällä. Mukaan projektiin saivat vuonna 2023 hakea vuosina 2000–2007 syntyneet nuoret muusikonat. Nuoret kesämusiikin lähettäjä liikkuvat kaupungin keskustassa kesäkuussa. Esiintymispaikkoina olivat puistojen ja torien ohella muun muassa vierassatama, Taidetehtaan aukio ja Maarin alue. Toteutus: kulttuuripalvelut ja Porvoonseudun musiikkiopisto.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/kesamusiikin-lahettilaat-porvoon-katukuvassa-kesakuussa/>

Pensselitehtaan bänditilat

Elokuussa 2023 avautuivat nuorten uudet bänditilat Pensselitehtaalla, Porvoon Tarmolassa. Nuorisopalvelut tarjoavat siellä kymmenen eri kokoista treenitilaa ja esiintymispaikan nuorten musiikin harrastajien tarpeisiin. Kaikkiaan tilaa on käytössä noin 300 neliötä. Treenitilat on ensisijaisesti tarkoitettu 13–25-vuotiaille musiikin harrastajille ja toissijaisesti 26–29-vuotiaille nuorille.

<https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/nuorten-porvoo/toimintaa-ja-tapahtumia/pensselitehtaan-banditilat/>

Nuorten avoin taidetila

Porvoon taidekoulu järjesti yhdessä nuorisopalveluiden kanssa syyskuussa 2023 kaksi kuulemis- ja ideointitilaisuutta nuorten avoimesta taidetilasta. Ajatuksena on perustaa 15–29-vuotiaille tila taiteen tekemiselle. Kuulemistilaisuudessa selvitettiin, tulisiko tilaan olla vapaa pääsy ja olisiko toiminta ohjattua vai omatoimista. Myös taidetilan sijaintipaikkaa pohdittiin.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/taidekoululla-ideointitilaisuus-nuorten-avoimesta-taidetilasta/>

Kulttuuritalo Grandin Nuori taiteilija -konsepti

Kulttuuritalo Grand antaa näyttelytilan nuoren porvoolaisen taiteilijan käyttöön. Grandin henkilökunta auttaa häntä tarvittaessa esimerkiksi näyttelyhakemusten ja apurahahakemusten tekemisessä ja ripustuksen käytännön asioissa.

Kuvataiteen lukiodiplomit ja näyttelyt

Linnankosken lukiossa kuvataiteen lukiodiplomin lukuvuonna 2022–2023 toteutti seitsemän lahjakasta nuorta.

Kuvataiteen lukiodiplomissa opiskelija antaa erityisen näytön osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Lukiodiplomi työstetään itsenäisesti yhden periodin eli noin kuuden viikon aikana. Suoritusta valvoi Linnankosken lukion kuvataiteen lehtori Sirpa Karjalainen.

Lukiodiplomiin kuuluvat valtakunnalliset tehtävät julkaisee vuosittain Opetushallitus. Niistä opiskelija valitsee mieleisensä. Lukiodiplomijakson aikana opiskelija työstää sekä teoksen että portfolion. Portfolio-osuudessa opiskelija avaa ajatteluaan ja prosessia suhteessa teokseen ja valittuun tehtävään.

Kuvataiteen lukiodiplomin prosessi on hyvin lähellä taiteen jatko-opintojen työskentelytapaa.

Kuvataiteen lukiodiplomien näyttely oli avoinna 9.–21.5.2023, Galleria Vanhan Kappalaisentalon sisäpihan piha-aitassa. Toteutus: Linnankosken lukio ja kulttuuripalvelut.

Pääskytien koulun 9. lk kuvataiteen päättötyöt ja näyttelyt

Kuvataidetta opiskellaan Suomen yläkouluissa kaikille yhteisenä oppiaineena yleensä vain 7. luokan ajan. 8. ja 9. luokalle oppilas voi valita valinnaisen kuviksen. Monessa koulussa toteutetaan 9. luokalla oppilaan oma itsenäinen projekti, kuvataiteen päättötyö. Myös porvoalaisessa Pääskytien koulussa on tämä käytäntö.

Oppilas suunnittelee ja toteuttaa kuviksen päättötyönsä 9. luokan keväällä itse aineenopettajan ohjauksessa. Huomiota kiinnitetään sekä työn muotoon, tekniikoihin että sisältöön. Oppilaan oma luovuus, sisäiset teemat ja kiinnostuksenkohteet ovat projektissa pääosassa. Visuaalisen ja taiteellisen työskentelyn lisäksi harjoitellaan projektinhallintaa. Pääskytien koulussa osa päättötyöprosessia on teostekstin kirjoittaminen omasta työstä ja teoksen valmistuttua myös sen hinnan määrittely. Toteutus: Pääskytien yläkoulu ja kulttuuripalvelut.

Näyttely 1, 25.4.–5.5.2023

Huhti-toukokuussa Galleria Vanha Kappalaisentalon piha-aitassa oli esillä 17 kuvataiteen oppilaan päättötyöt. Mukana on piirroksia, maalauksia, keramiikkaa sekä tilallisia ja digitaalisesti työstettyjä teoksia. Teosten aiheet vaihtelevat maiseman tutkimisesta fantasiaan ja graffitiin.

Näyttely 2, 27.5.–1.6.2023

Kevään toisessa näyttelyssä esillä oli 14 kuvataiteen oppilaan päättötyöt. Näyttelyssä on esillä maalauksia, sekatekniikalla tehtyjä töitä, videoteos ja pixel artia.

Nuoret taiteilijat toteuttavat muraalimaalauksen Tolkkistentien alikulkuun

Kaksi nuorta Porvoon taidekoulun oppilasta suunnitteli kesän aikana Porvoon kaupungin kulttuuripalveluiden toimeksiannosta Tolkkistentien alikulkutunneliin seinämaalauksen. Teos oli samalla oppilaiden taiteen perusopetuksen päättötyö. Teos on osa Länsirannan taideohjelman kokonaisuutta. Toteutus: Porvoon taidekoulu ja kulttuuripalvelut.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/nuoret-taiteilijat-toteuttavat-muraalimaalauksen-tolkkistentien-alikulkuun/>

Sellokilpailu

Valtakunnallinen Porvoon sellokilpailu lapsille ja nuorille järjestettiin ensimmäisen kerran syksyllä 2021. Tavoitteena on, että kilpailu voitaisiin järjestää seuraavan kerran vuonna 2024 ja jatkossakin kolmen vuoden välein.

Kilpailuun valittiin hakemusten perusteella 54 soittajaa. Kilpailussa oli kolme sarjaa, 10–12-vuotiaille, 13–15-vuotiaille ja 16–19-vuotiaille. Kilpailun virallisena suojelijana toimii säveltäjä Aulis Sallinen.

Kilpailun tuomaristossa oli sellotaiteilijoita ja pedagogeja, muun muassa Marko Ylönen, Sebastian Fagerlund, Jan-Erik Gustafsson ja Martti Rousi. Säveltäjät Sebastian Fagerlund ja Aulis Sallinen olivat säveltäneet sooloselloteokset kilpailua varten. Kilpailussa sijoittuneet palkittiin ja useat kotimaiset festivaalit tarjosivat esiintymiskutsuja kilpailussa menestyneille.

Sellokilpailun järjestäjiä olivat Porvoon kaupunki, Porvoonseudun musiikkiopisto–Borgånejdens musikinstitut ja Jousiakatemia. Sellokilpailu oli vuonna 2021 osa Porvoon kaupungin 675-juhlavuoden ohjelmaa.

<https://www.porvoo.fi/uutiset/valtakunnallinen-porvoon-sellokilpailu-kaynnistyy-torstaina-21-lokakuuta-taide-tehtaalla/>

<https://www.porvoo.fi/sv/nyheter/den-nationella-celotavlingen-i-borga-inleds-torsdagen-den-21-oktober-i-konstfabriken/>

<https://www.porvoo.fi/uutiset/sellokilpailu-kokoaa-nuoret-sellistit-syksylla-porvooseen/>

<https://www.porvoo.fi/sv/nyheter/en-celotavling-samlar-unga-cellospelare-i-borga-pa-hosten/>

Exempel på kulturaktivitet för barn och unga i Sibbo 2023

Juhlallisia satuja -näyttely Söderkullan kirjastossa

Maaliskuussa 2023 kuultiin Söderkullan kirjastossa juhlallisia tarinoita erilaisista kauniista perinteistä. Jokainen tarina oli kuultavissa kuudella kielellä. Tarinan pystyi skannaamaan QR-koodilla puhelimeen kuunneltavaksi.

Sana – Ord -lastenkirjallisuusfestivaali

Sana – Ord -festivaalin järjestivät Porvoon ja Sipon kirjastot sekä kulttuuritalot Grand ja Lilla Villan 17.–24.4.2023. Sipoon kirjaston festivaaliohjelmassa oli satutunteja 3–6-vuotiaille, joissa pääsi sukeltamaan kuvakirjojen maailmaan. Festivaaleilla vieraili myös lukukoira, jota sai rapsuttaa, ja samalla pääsi tutustumaan lukukoiran työhön. Festivaalin aikana julkaistiin vinkkivideoita lastenkirjasuosikeista.

Kasvotusten, Söderkullan taidekouluryhmien näyttely

Söderkullan kirjastossa järjestettiin taidekoulun oppilaiden näyttely huhtikuussa 2023, jossa aiheina olivat omakuvat ja muotokuvat. Omakuvien lisäksi töissä kohtasivat Sipoon eläimet ja asukkaat. Työt toteutettiin erilaisin tekniikoin. Muotokuvat olivat taidekoululaisten ja musiikkipäiväkotiki Pocon oppilaiden tekemiä. Järj. Porvoon taidekoulu Sipoossa.

Touhuaamut Lilla Villanissa

Touhuaamuissa lauletaan, tanssitaan, maalataan, askarrellaan ja nautitaan toisten taaperoikäisten ja vanhempien seurasta kahvikupposen ja pienen purtavaan kera. Syyskaudella 2023 maanantaisin järjestettävät touhuaamut kestävät klo 9–12 ja ohjelmallinen taidetuokio alkaa klo 10. Kohderyhmänä ovat perhepäivähoitajat.

<https://www.lillavillan.fi/post/touhuaamut>

Sipoon Äänet – Sibbo Toner

Sipoon Äänet – Sibbo Toner on kansainvälinen kitarafestivaali, joka järjestettiin kuudennen kerran lokakuun alussa. Viikonlopun ohjelmistossa oli ukulele-työpaja kaikenikäisille vasta-alkajille sekä vähän ukulelea jo soittaneille. Ukulele-kurssin kouluttajana toimi Jarmo Julkunen. Järj. Sipoon kunnan kulttuuripalvelut yhteistyössä: Musiikkiopisto Sipoossa, Sibbo svenska församling, Sipoon suomalainen seurakunta ja Lilla Villan. <https://www.sipoonaanet.fi/>

Bilagor 8 och 9 Enkäten

Bilaga 8

Konstfostran för barn under skolåldern i Sibbo

Hej du som arbetar med konstfostran

Med denna enkät utreder vi nuläget och utvecklingsbehov för konst- och färdighetsfostran för barn under skolåldern i Borgå och Sibbo. Enkäten är en del av projektet Skapa som genomförs av kultur- och fritidstjänsterna i Borgå och Sibbo. Syftet med projektet är att tillsammans med olika aktörer främja och utveckla mångsidigheten, tillgängligheten och kvaliteten på konstfostran för barn och unga. Projektet finansieras huvudsakligen av Svenska kulturfonden.

Med konstfostran avses i enkäten olika former av konst- och färdighetsämnen. Också ordet konstverksamhet kan användas. I Sibbo kommuns plan för småbarnspedagogik används begreppet "mina många uttrycksformer" om innehållet i konstfostran.

Enkäten besvaras anonymt. Den är avsedd för personer som arbetar med konstfostran för barn under skolåldern och både den svensk- och finskspråkiga verksamheten utreds. En del av frågorna berör specifikt konstfostran på svenska. Om du upplever att någon fråga inte berör dina arbetsuppgifter kan du lämna frågan obesvarad.

Enkäten är öppen fram till 29.9.2023. Tack för att du deltar!

Du kan bekanta dig med projektet Skapa på webbplatsen:

<https://www.kulturfonden.fi/2022/05/10/skapa-kulturfondens-strategiska-satsning-pa-konstundervisning-for-barn-och-unga/>

YTTERLIGARE INFORMATION:

Sari Hilska, sari.hilska@porvoo.fi
Helena Hasselblatt, helena.hasselblatt@porvoo.fi

Webbsidan för Skapa-satsningen: <https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/skapa-hanke-kehittaa-lasten-ja-nuorten-taidekasvatusta/>

DEL 1 BAKGRUNDSFAKTA

1. Min roll
 - konstpedagog (såsom lärare i bildkonst, musikpedagog, danspedagog)
 - annan konstfostrare eller handledare/instruktör (såsom teaterframställningshandledare, konstinstruktör)
 - rektor/föreståndare
 - konstnär
2. Jag har avlagt pedagogiska studier
 - ja
 - nej

3. Ditt anställningsförhållande
 - timlärare i huvudsyssla
 - timlärare i bisyssla
 - timlärare
4. Jag arbetar i en läroanstalt
 - ja
 - nej
5. Om du svarade ja, är läroanstalten
 - kommunal
 - privat
6. På vilket språk ordnar ni undervisning?
 - finska
 - svenska
 - engelska
7. Uppskatta hur många av de nuvarande eleverna är svenskspråkiga? (ge en siffra)
8. Uppskatta hur väl den undervisning ni ger på ett visst språk motsvarar efterfrågan

	Mycket bra	Ganska bra	Bra	Inte tillräckligt	Ganska dåligt
Finska					
Svenska					
Engelska					
Andra språk					

9. Med vem samarbetar du i fråga om undervisningen? (Välj alla de alternativ som bäst beskriver er verksamhet)
 - daghem
 - familjedagvårdare
 - öppen småbarnspedagogik
 - lågstadier
 - församlingar
 - biblioteket
 - Sibbo kulturtjänster
 - Lilla Villan
 - Sibbo institut
 - hembygdsföreningar
10. Om du svarade annat, berätta vem du samarbetar med (t.ex. föreningar, organisationer, enskilda konstnärer, andra stadiet, högskolor, utländska läroanstalter osv.)?
11. Välj alla de språk på vilka du undervisar
 - finska
 - svenska
 - engelska
12. Skriv namnet på den stadsdel eller by där du vanligtvis undervisar (t.ex. Nickby, Söderkulla, Gumbostrand, Talma, Västerskog, Paipis)
13. Jag undervisar barn under skolåldern (0–6-åringar)

- ja
- nej

14. Åldersfördelningen i barngruppen (du kan välja flera alternativ)

- 0–1 år
- 2–3 år
- 4–5 år
- förskoleålder

15. Grupperna samlas i regel

- en gång i veckan
- två gånger i veckan
- en gång i månaden
- ingen regelbunden verksamhet med grupperna

DEL II KONSTFOSTRAN INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN

Inom småbarnspedagogiken hör konstfostran till lärområdet "mina många uttrycksformer", som består av förmågan att uttrycka sig musikaliskt, visuellt, kroppsligt och verbalt. Slöjd kan också räknas som en del av det visuella uttrycket.

16. Vilka konstformer undervisar du?

- musik, musikaliskt uttryck (t.ex. sång, musik, rytmlekar)
- visuellt uttryck (t.ex. ritning, målning, tryckning)
- slöjd, formgivning (t.ex. pyssel, modellering, byggande)
- kroppsligt uttryck (t.ex. dans, kreativ rörelse, drama)
- verbalt uttryck (t.ex. ramsor, sagor, berättelser, lyssnande och läsande, drama)
- kulturarvs- och kulturomgivningsfostran

17. Undervisar du i andra konstformer än de ovan nämnda? Vilka?

18. Hur väl kan du beakta följande faktorer i konstfostran?

	Mycket bra	Bra	Ganska bra	Inte tillräckligt	Dåligt
Barnets intressen					
Familjens mångkulturella bakgrund					
Gruppbildning och grupphandledning					
Behov hos elever som behöver stöd					
Handledning/undervisning på svenska					

19. Vilka faktorer tycker du inverkar mest på förverkligande av konstfostran för barn under skolåldern?

- Ändamålsenliga utrymmen
- Arbetsredskap och utrustning
- Tillräckligt mycket personal / andra vuxna
- Barngruppens storlek
- Den egna eller personalens språkkunskaper

20. Har du behov av tilläggsutbildning? Välj de alternativ som passar bäst.

- Handledning av barn som behöver stöd

- Kulturell mångfald i gruppen
- Flerspråkighet i gruppen
- Handledning/undervisning på svenska
- Handledning/undervisning på andra språk än svenska och finska
- Gruppbildning och grupphandledning
- Inget behov av tilläggsutbildning

21. Om du tycker det finns orsak att utveckla konstfostran på svenska i ditt arbete eller mer omfattande i Sibbo, på vilket sätt skulle det göras? Berätta fritt om dina tankar.

Tack för att du tog tid för att svara på enkäten!

Bilaga 9 Konstfostran för barn under skolåldern i Sibbo

Hej du som arbetar med konstfostran

Med denna enkät utreder vi nuläget och utvecklingsbehov för konst- och färdighetsfostran för barn under skolåldern i Borgå och Sibbo. Enkäten är en del av projektet Skapa som genomförs av kultur- och fritidstjänsterna i Borgå och Sibbo. Syftet med projektet är att tillsammans med olika aktörer främja och utveckla mångsidigheten, tillgängligheten och kvaliteten på konstfostran för barn och unga. Projektet finansieras huvudsakligen av Svenska kulturfonden.

Med konstfostran avses i enkäten olika former av konst- och färdighetsämnen. Också ordet konstverksamhet kan användas. I Sibbo kommuns plan för småbarnspedagogik används begreppet "mina många uttrycksformer" om innehållet i konstfostran.

Enkäten besvaras anonymt. Den är avsedd för personer som arbetar med konstfostran för barn under skolåldern och både den svensk- och finskspråkiga verksamheten utreds. En del av frågorna berör specifikt konstfostran på svenska. Om du upplever att någon fråga inte berör dina arbetsuppgifter kan du lämna frågan obesvarad.

Enkäten är öppen fram till 29.9.2023. Tack för att du deltar!

Du kan bekanta dig med projektet Skapa på webbplatsen:

<https://www.kulturfonden.fi/2022/05/10/skapa-kulturfondens-strategiska-satsning-pa-konstundervisning-for-barn-och-unga/>

YTTERLIGARE INFORMATION:

Sari Hilska, sari.hilska@porvoo.fi

Helena Hasselblatt, helena.hasselblatt@porvoo.fi

Webbsidan för Skapa-satsningen: <https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/skapa-hanke-kehittaa-lasten-ja-nuorten-taidekasvatusta/>

DEL I BAKGRUNDSFAKTA

1. Min roll
 - konstpedagog (såsom lärare i bildkonst, musikpedagog, danspedagog)

- annan konstfostrare eller handledare/instruktör (såsom teaterframställningshandledare, konstinstruktör)
- rektor/föreståndare
- konstnär

2. Jag har avlagt pedagogiska studier

- ja
- nej

3. Ditt anställningsförhållande

- timlärare i huvudsyssla
- timlärare i bisyssla
- timlärare

4. Jag arbetar i en läroanstalt

- ja
- nej

5. Om du svarade ja, är läroanstalten

- kommunal
- privat

6. På vilket språk ordnar ni undervisning?

- finska
- svenska
- engelska

7. Uppskatta hur många av de nuvarande eleverna är svenskspråkiga? (ge en siffra)

8. Uppskatta hur väl den undervisning ni ger på ett visst språk motsvarar efterfrågan

	Mycket bra	Ganska bra	Bra	Inte tillräckligt	Ganska dåligt
Finska					
Svenska					
Engelska					
Andra språk					

9. Med vem samarbetar du i fråga om undervisningen? (Välj alla de alternativ som bäst beskriver er verksamhet)

- daghem
- familjedagvårdare
- öppen småbarnspedagogik
- lågstadier
- församlingar
- biblioteket
- Sibbo kulturtjänster
- Lilla Villan
- Sibbo institut
- hembygdsföreningar

10. Om du svarade annat, berätta vem du samarbetar med (t.ex. föreningar, organisationer, enskilda konstnärer, andra stadiet, högskolor, utländska läroanstalter osv.)?
11. Välj alla de språk på vilka du undervisar
- finska
 - svenska
 - engelska
12. Skriv namnet på den stadsdel eller by där du vanligtvis undervisar (t.ex. Nickby, Söderkulla, Gumbostrand, Talma, Västerskog, Paipis)
13. Jag undervisar barn under skolåldern (0–6-åringar)
- ja
 - nej
14. Åldersfördelningen i barngruppen (du kan välja flera alternativ)
- 0–1 år
 - 2–3 år
 - 4–5 år
 - förskoleålder
15. Grupperna samlas i regel
- en gång i veckan
 - två gånger i veckan
 - en gång i månaden
 - ingen regelbunden verksamhet med grupperna

DEL II KONSTFOSTRAN INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN

Inom småbarnspedagogiken hör konstfostran till lärområdet "mina många uttrycksformer", som består av förmågan att uttrycka sig musikaliskt, visuellt, kroppsligt och verbalt. Slöjd kan också räknas som en del av det visuella uttrycket.

16. Vilka konstformer undervisar du?
- musik, musikaliskt uttryck (t.ex. sång, musik, rytmlekar)
 - visuellt uttryck (t.ex. ritning, målning, tryckning)
 - slöjd, formgivning (t.ex. pyssel, modellering, byggande)
 - kroppsligt uttryck (t.ex. dans, kreativ rörelse, drama)
 - verbalt uttryck (t.ex. ramsor, sagor, berättelser, lyssnande och läsande, drama)
 - kulturarvs- och kulturomgivningsfostran
17. Undervisar du i andra konstformer än de ovan nämnda? Vilka?
18. Hur väl kan du beakta följande faktorer i konstfostran?

	Mycket bra	Bra	Ganska bra	Inte tillräckligt	Dåligt
Barnets intressen					
Familjens mångkulturella bakgrund					
Gruppbildning och grupphandledning					
Behov hos elever som behöver stöd					

Handledning/undervisning på svenska					
-------------------------------------	--	--	--	--	--

19. Vilka faktorer tycker du inverkar mest på förverkligande av konstfostran för barn under skolåldern?

- Ändamålsenliga utrymmen
- Arbetsredskap och utrustning
- Tillräckligt mycket personal / andra vuxna
- Barngruppens storlek
- Den egna eller personalens språkkunskaper

20. Har du behov av tilläggsutbildning? Välj de alternativ som passar bäst.

- Handledning av barn som behöver stöd
- Kulturell mångfald i gruppen
- Flerspråkighet i gruppen
- Handledning/undervisning på svenska
- Handledning/undervisning på andra språk än svenska och finska
- Gruppbildning och grupphandledning
- Inget behov av tilläggsutbildning

21. Om du tycker det finns orsak att utveckla konstfostran på svenska i ditt arbete eller mer omfattande i Sibbo, på vilket sätt skulle det göras? Berätta fritt om dina tankar.

Tack för att du tog tid för att svara på enkäten!